

<http://misszio.lutheran.hu>

Híd

2011. I. szám

evangélikus missziói magazin

Nem,

nem fogytunk ki a fókusztemákból.

Csupán annyi történt, hogy sok értékes írás gyűlt össze, amit az *élő víz* részben szoktunk közölni.

A kedvelt fókusztema-sorozatot folytatjuk a következő számtól, amely a szabadság fogalmát járja majd körül.

Olvassa és adja tovább a jó hírt:

**Jézus Krisztus a híd a menny és a föld,
az Örökkévaló és az ember között!**

Áldást kívánunk minden kedves olvasóra és magazinunk szolgálatára!

a szerkesztő

A címlapfotó a dél-afrikai Fokvárosban rendezett III. Lausanne-i Világevangelizációs Kongresszuson készült.

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft.

Megrendelhető írásban név és cím beküldésével az Evangélikus Missziói Központ címén: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40. Adományokat az Evangélikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008-20157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2011. 1. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, www.szeverenyijanos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Bencze Imréné, Dankuné Tóth Éva, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * Kiadja az Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, http://misszio.lutheran.hu, számlaszám: 11716008-20157087 * HU ISSN 1787-5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Tartalom

- 3 Connecting People – összekapcsolni az embereket
- 4 *Cigánymisszió* – Valahol itt kezdődik...
- 6 *Család* – Megbocsátás
- 8 *Beszélgetés* – Új reménység
- 9 *Éneke az Úr* – Menetel egy víg csapat
- 10 *Testi-lelki egészségünk* – A fiatal öngyilkosok országa...
- 11 *Rádiómisszió* – „Isten ajándékai és elhívása visszavonhatatlanok”
- 12 *Imádkozzunk * Külmisszió* – Gondolj rájuk!
- 13 *Disznók és gyöngyök* – A hagyományról
- 13 Jó Istenre várni (vers)
- 14 *Mi pedig láttuk* – Az oszlop mögött is lát
- 14 Hát merjünk (vers)
- 15 *Beszámoló* – Evangélikus gyülekezetek a brazíliai esőerdőkben
- 16 *Tanúságtévők* – „Odafent” és „idelent”: Krisztusra nézve
- 18 *Tábori lelkeség* – Az egyházak szolgálata a Magyar Honvédségben
- 19 *Élő gyülekezet* – Templomtól a tűzoltásig
- 20 *Őrálló* – Származhat-e Amerikából valami jó?
- 22 *Hogyan tovább, egyház?* – A végső célra mutatva
- 24 *Belmisszió* – Evangelizáció
- 26 *Világmisszió* – Tégy bizonyosságot Krisztusról ma!
- 28 *Világmisszió* – Az elmúlt száz év világevangelizációs törekvései
- 29 *Vers* – Megszokott csodák
- 30 *Élő ige* – A csodálatos missziói parancs
- 31 *Élő ige* – Zuglóban...
- 32 *Tanúságtétel* – Nyolcvan év négy negyedben
- 34 *Tanuljunk egymástól!* – Régi és új templomok
- 36 *Reformáció* – Mit rákentek a századok
- 38 *Teológia* – Engesztelő áldozat volt-e a Názáreti Jézus keresztthalála?
- 40 *Őrálló* – Jobbos magyargyűlölők
- 42 *Istenkép – művészkép* – A Cigányasszony tánca az Angyallal
- 43 *Rádiómisszió* – Tudósítás egy láthatatlan gyülekezeetről
- 44 *Képes hírek * Derű*
- 45 *Hírek*
- 46 *Könyvajánló* – A Harmat Kiadó és az Apológia Kutatóközpont legújabb kiadványai
- 47 *Könyvajánló* – Délvidéki imádságok
- 48 *Vers* – Imádkozzunk a Hazáért többet!

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS PÁPÍRIPARI SZÖVETSÉG

Connecting People

– összekapcsolni az embereket

Az egyik legnépszerűbb márkájú mobilkészülék bekapcsolásakor két egymást megragadó kéz tűnik fel a kijelzőn, utalva a gyártó telekommunikációs vállalat jelmondatára, amellyel azt kívánják üzeni, hogy összekapcsolják az embereket.

A kapcsolat, az összetartozás, a közösség mindannyiunk számára létszükséglet. Ezek hiányában nem lehet ember az ember, és ezek nélkül nem marad ember az ember. Bármennyire is lényeges számunkra az egyéniségünk hangsúlyozása, vitathatatlan tény, hogy a másokkal való közösségünk minősége alapvetően befolyásolja lelkünk és testünk egészségét. Akárhogyan is, de legjobb önmagamat csak mások tükrében találhatom meg. Mert bár az egyéniség fejlődésének fontos állomása, amikor felismerem azt, hogy miben különbözöm másoktól, de az isteni terv szerint el kell jutni a kiteljesedésre, amikor felismerem a másokkal való közösségemet is. Manapság úgy tűnik, éppen a közösségekkel van a legnagyobb baj. Jól mutat-

ja ezt az is, hogy a statisztikák szerint egyre kevesebben kötik össze – elvileg életre szóló közösségre – az életüket. A gyakorlat szerint mi inkább *elválunk*, mintsem igazán *elvállaljuk* egymást. A szétváló utakból következik aztán az életünket körülvevő megannyi válság, melyek mind a megromlott közösségek tünetei. Így van ez már Ádám óta, mert nem a metódus az új, hanem a mérték. Ahol a másik fölél az én, ott szükség szerint szakad a kapcsolat, ott mindig megtagadom a közöset. Mert az első válópert az Éden fájánáladtuk be mindnyájan. Először elváltunk Istentől, és ezzel megindult a válások sorozata a jó és rossz közötti örök választásban. Emiatt hullik azóta is atomjaira a teremtés.

Van-e még egyáltalán kapcsolat? Vagy mindez csupán üres frázis, jól hangzó marketing? Létezik-e híd ember és ember, ember és Isten között? Van-e bennünk valami közös, valami, ami azért összekapcsol, valami, ami egy valóságos kapcsolat alapját képezheti?

Kell, hogy létezzen, mert Isten velünk ellentétben nem akar válni, hanem Krisztusban közösséget vállalt és vállal velünk. Hiszen ez az evangélium, ez a keresztyénség, ez az egyház lényege! Akkor, amikor üresednek a templompadok, amikor egyre halódnak gyülekezeteink, nem másra van szükség, hanem az Istennel való kapcsolat és a vele való közösség megújulására. Ha valamit tehát emberileg tehetünk ez ellen, akkor az az, hogy olyan stratégiákat alkotunk, amelyek ennek a megújításhoz kínálnak eszközöket – figyelembe véve, hogy egy kapcsolatban sohasem a formák a lényegesek, hanem a *mélység*. Krisztusban összekapcsolt emberek – ez Isten felénk érthetetlenül áradó szeretetének terve, az alfa és az ómega, a dolgok kezdete és vége. Hiszen ezen a világon minden más elvész, és semmi másnak nem marad örökkévaló nyoma, egyvalamit kivéve: az Istennel való közösségem minőségét – amely természetesen szerint magában foglalja és jellemzi minden mással való kapcsolatomat.

• GYÖRI TAMÁS JÓZSEF
*evangélikus lelkész,
tanácsadó*

Valahol itt kezdődik... A cigánymisszióról – másként

E-mailt kaptam egy valamikor kislegény, azóta szociális munkást képző főiskolára járó egykori diákomtól. Minden galibában főkolompos, csibésztipusú, de tiszta szívű gyerek volt. Bár időközben ő felnőtt, én pedig messzire kerültem térben is, szolgálat és szolgálati ág tekintetében is Békéscsabától, az iskolától, a kapcsolat megmaradt. Két éve jelentkezett gyerektáborunkba segítőnek, tavaly is eljött a Baranya megyei Kismányokra. Amit leírt, amit átélt, mélyen megérintett. Mi minden történik a szívekben, életekben az ember tudta nélkül!? Mert az Isten útjai kifürkészhetetlenek, de nekünk végig kell menni rajtuk... Az alábbi levél Isten hatalmasságának nagy bizonyága.

BAKAY PÉTER

Kedves Péter Bácsi!
Tetszik tudni, hogy több magyar körben (Trianon Társaság, Magyar Nemzeti Gárda, Magyarok Szövetsége stb.) meg szoktam fordulni. Így olyan emberek körébe viszem be Isten szeretetét, Jézus tanításait, akik még nem hallottak ezekről a dol-

gokról. Kötelességemnek éreztem írni a cigánytáborról és Bisár felfedezéséről. Most elküldtem csaknem 110 embernek ezt az írást. Olyan embereknek, akik az egészséges magyar öntudatot képviselik, és azoknak is, akik a szélsőséges, demagóg vonalat. Ha megérint csak egy embert, akkor megérte... Szeretném Önnek is elküldeni!

Kedves Honfitársaim!

Szeretném Önökkel megosztani egy élményemet. Kérem, olvassák nyitott szívvel, hogy a sok rossz, a sok negatívum mellett ez is helyet kapjon odabent, a lelkünk mélyén. Mint a földbe vetett mag...

– Péter bácsi! Péter bácsi! Tessék mondani: maga hisz Istenben?

A lelkész így válaszolt: – Igen, Bisár, hiszek.
– Képzeld, Péter bácsi, én is hiszek! Nem is tudtam, hogy ilyen nagy ez a világ. Ott egy domb, meg ott, mögötte is egy. Nézze Péter bácsi, mennyi templom! – és kis ujjával számolásba kezdett.

Ez a kisfiú 13 évesen meglátta Isten nagyságát és csodálatos világát egy dombtetőről. A lelkész szíve örömmel telt el: megérte minden fáradság. Augusztus idusán volt ez a tábor. Mikor már sötétedni kezdett, kiterítettük a fűre a pokrócot, és leheveredtünk egymás mellé. Ahogy egyre sötétedett, számolni kezdtük a csillagokat: „Ott,

arra már kettő is van.” Amikor már teljesen besötétedett, ezer meg ezer csillag tündökölt az égen. Aznap este Isten furfangos játékot játszott a csillagokkal. Egyszer itt, egyszer ott süvítő fénycsóvát húztak végig az égen. A melletttem fekvő Bisár odabújt hozzám, egészen közel. Pár perc múlva azt vettem észre, hogy a karomban fekszik. Megpihent... Ez a kis test, azzal a kis szívvel nem vágyott másra, csak arra, hogy valaki szeresse, hogy Valaki csak neki játsszon csillagfényes játékot. Nem kérdeztem, hogy miért bújt ide, nem kérdeztem, hogy mi bántja, mert tudtam. Szíve heves dobogása megsúgta nekem titkait: mesélt fájó könnyekről, hideg éjszakákról, elmaradt esti mesékről. Olyan érzésem volt, mintha nem csak én hallottam volna meg ezeket a gyermeki mondatokat. Az a Valaki letörölte aznap este erről a fájó szívről a könnyeket, s meleg éjszakát varázsolt csillagfényes esti mesékkal. Gyönyörű volt... Másnap reggel, amikor felkeltünk, új emberként ébredtünk. A lelkész elvitte ezt a gyermekereget a közeli evangélikus gimnáziumba. Megtapasztaltatta velük a tudás illatát, s felfedte előttük a vastag falak rejtélyeit. Nem értették ezek a csillogó szemek, hogy miért vannak nagy táblák kirakva a falakon annyi képpel és névvel. Péter bácsi elmondta azt az ösvényt, amelyen ezek a fiatal arcok végigmentek. Utána így szólt:

„Szeretnék pár év múlva itt találkozni ismerős arcokkal, ezeken a falakon. Mert a jövőtök itt kezdődik. Tudjátok, a tudás nem válogatja meg az embert, az olyan, mint a szeretet.”

A magültetés itt kezdődik: hogy hiszek bennük. Hiszek ezekben a gyermekekben, hogy bármire képesek. Hiszek abban, hogy amit Isten beléjük ültet, az csak gyümölcsöt hozhat. Ebből a gyümölcsből, majd ha megérik, a közvetlen környezet és ez a kis ország is táplálkozhat. Erre van szükségünk. Sok-sok Istentől megáldott gyümölcsfára. De ezek a fák még csak csemeték. Nekünk, nekem és Neked tovább kell gondolni, öntözni, metszeni.

Bisár fekete hajú, barna szemű cigány kisfiú. Hiszem azt, hogy a táborban elültetett mag ezer ízű gyümölcsöt fog érlelni ebben a meleg szívben. Tudom, hogy azon a bizonyos éjszakán, az Isten által földre küldött csillagok nem a tengerekbe, sivatagokba hullottak le, hanem ezeknek a cigány gyermekeknek a szívébe. Azóta is vannak nemes lelkű emberek, akik felhúzták az Istentől kapott kertészruhájukat, és ápolják ezeket az ültetvényeket.

Bisár egyre jobban olvas és ír. Alkalmazkodóbb, segítőkész gyerek lett. Több új barátot szerzett magának, és most minden vágya, hogy megtanulhasson gitározni.

„Tegyetek tanítvánná minden népet...” – ezt mondja Jézus. Itt, ebben a cigánytáborban tapasztaltam, hogy Istennek a bárányai, azaz mi milyen sokszínűek vagyunk, de mégis ugyanolyan szív dobog bennünk. A sokszínűség mellett mégis tudunk egy gyülekezetbe tartozni, egy Istenhez imádkozni és egy nemzetbe tartozni. Wass Albert úgy fogalmazott: „Hontalan vagyok, mert hirdetem, hogy testvér minden ember...”

Kérem, hogy Ön is zárja szívébe Bisárnak a nevét! Legyen ő példa arra, hogy ma is dolgozik Isten mérhetetlen ereje és szeretete!

Köszönöm, hogy elolvasta ezeket a sorokat. Velünk tart? ● BONNYAI SÁNDOR

Megbocsátás

– terheinktől szabadon

• Írta és összeállította: EKI

„Ha haragusztok is, ne vétkezzetek»: a nap ne menjen le a ti haragotokkal, helyet se adjatok az ördögnek. ... Legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban.” (Ef 4,26–27. 32)

Elborul az arca akadékoskodó szüleire, bosszantó anyósára, apósára, a család „nehéz” öregeire, az idegőrlő gyerekekre, az értetlen, esetleg hűtlen házastársára vagy bántó, önző testvérére gondolva? „Persze, hogy haragszom rájuk, mert...” Mégis arra biztatom, hogy bocsásson meg! Szabadítsa fel a környezetében élőket, családját újra az öröme, összetartásra, bizalomra!

Bocsánatot kérek...

Őszintén?

A vár nagy zajjal összedől. Nagyon megharagszik. Látom, ahogy kezd sötétvörösre változni a feje, és már lendül is a keze kishúga felé – nem sikerült visszafognia magát. „Nem szabad, kérj bocsánatot!” Összeszorított száján kiszűrődik: „Bocsánat”. És lehorgasztott fejjel, morcosan odébbáll. Ez elég...? A lelkem nem nyugodott meg, most nekem kell utánamennem...

Szó nélkül

Olyan jól játszottunk együtt, de anya szól: ebédelni kell. Miért épp most, és

miért kell a bablevest is, a palacsinta előtt...?! Visítok, repül a kanál, és borul a pohár... megint nagy felfordulást csináltam. A többiek esznek, de oda a jókedv. Nehezen, de minden a hasamba kerül végül. Anya elteszi a maradékokat, látom, hogy szomorú. De nehéz kimondani! Pedig tudom, mit kellene... Csak odabújok, és erőteljesen nézem, míg végre ő is hajlandó lenézni. Egy nagy mosollyal kitarotán várok, amíg ő is visszamosolyog.

Hitből

Végre együtt vagyunk, összeházasodtunk. Majd meglátják a szüleink, milyen jó kis pár vagyunk mi! ... Azért észrevehetné, hogy bánt, ha így beszél velem! Még az ajtót is becsapta... hát jó. Este majd várhatja, hogy kedves legyenek! Egyébként is, hamarabb járhatna haza... Nem baj, azért sem szólok. Ezt olvasom: „... éljétek úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség.” (Ef 5,8–9) Hm, igaz-igaz, a gyűrünkbe is hasonlót vésettünk János 1. leveléből: „Ha pedig

a világosságban járunk...”. Jóság? Igazság? Egyenesség? ... Este mégis beszélgettünk. Kiderült, hogy nekem is van miért bocsánatot kérnem.

Visszakozva

„Végre itt vagy! A vacsora kihűlt, egész nap takarítottam, te meg besétálsz sáros lábbal, a haverod még köszönni sem tud..., miért hívtad most ide? Több tiszteletet várok el, amíg itthon laksz!” ... „Anyu, hiszen tudod, hogy gáz helyzetben van a Laci... Bocsásd meg... Köszöni a kaját, de meghívtam Lacit a mekibe, nem fagyoskodhattunk kint, megint összeveszett a faterjával”

val... Bocsánat, anyu...” ... „Büszke vagyok rád, fiam, és te is bocsáss meg...”

Utólag

„Bocsássatok meg, és nektek is megbocsátatják. Adjatok, és adatik nektek: jó, megnyomott, megrázott, megtézetett mértékkel adnak öletekbe.” (Lk 6,37b–38) „Ezerszer mondtam már Öcsinek, hogy ne nyúljon a dolgaimhoz! Az innivalókat és a csokikat magamnak vettem! Veszek neki inkább egy zsákkal, bár már fogy a zsebpénzem... mégis a tesóm, megbocsátok neki.”

... „Ezt neked hoztam, Bátyó, a kedvenced, azt hiszem ... Köszí,

hogy nem haragszol már, utólag is: bocsánat, hogy megdézsmáltam a cuccaidat!”

Igazságok a megbocsátásról

„Úgy gondolom, hogy azt jelenti, hogy a másik ember helyébe képzelem magam, és félreteszek

minden neheztelést és ellenséges indulatot vele szemben.”

Jimmy Carter, az USA 39. elnöke

„Ha mély sebet ejtettek rajtunk, sohasem fogunk felépülni belőle megbocsátás nélkül.” *Alan Paton, író*

„A megbocsátás kifejezetten a harag érzése ellen dolgozik, lecsökkentve annak intenzitását és szintjét a gondolatokban és a szívben.”

Richard Fitzgibbons, pszichiáter

Forrás: <http://www.forgiving.org/> (Everett L. Worthington angol nyelvű honlapja a megbocsátás tudományos kutatásairól)

„...A Biblia arról is beszél, hogy aki nem akar megbocsátani, az megreked a hit útján. Mert ökölbe szorított kézzel nem lehet sem imádkozni, sem kezdet fogni, sem simogatni, sem ajándékot elfogadni,

sem ajándékot továbbadni. Ezért tartja olyan fontosnak Isten ígéje, hogy ha néha ökölbe rándul is a kezünk, mert olyan váratlan rúgás vagy ütés ért bennünket, tanuljuk meg kisimítani az öklünket, esetleg a másikkal összekulcsolni vagy áldásra kinyújtani!”

(Cseri Kálmán, 2007. évi esti igehirdetéséből)

Ajánló

GARY CHAPMAN – JENNIFER THOMAS: HA NEM ELÉG A SAJNÁLOM

A két szerző közös kutatásuk eredményeként leírta a bocsánatkérés formáit, azaz „nyelveit”. Könyvükben számos példával illusztrálják, hogyan lehet őket családi, baráti vagy üzleti kapcsolat rendezésében használni.

Harmat Kiadó, www.harmat.hu
A könyv megvásárolható a keresztyén könyvesboltokban, megrendelhető a kiadónál. (Huszár Gál könyvesbolt: Budapest V. ker., Deák Ferenc tér 4.; Luther Kiadó könyvesboltja: Budapest VIII. ker., Üllői út 24.)

A lelkész gondolatai

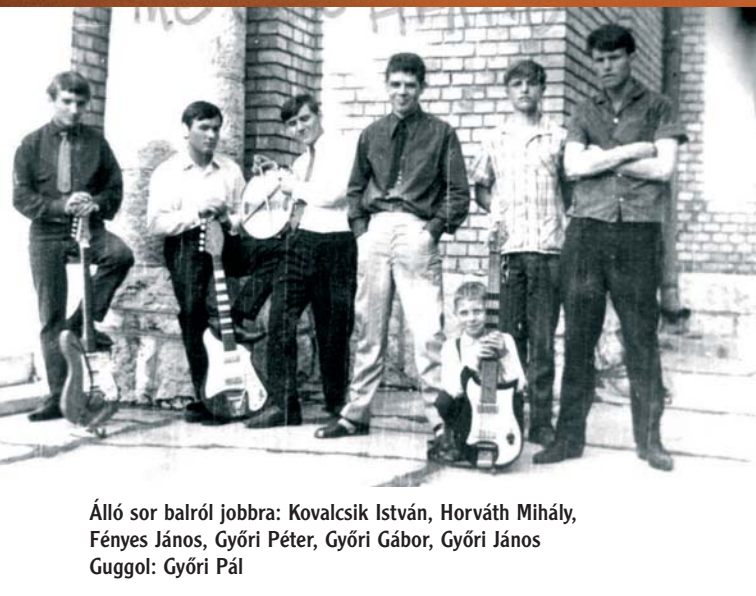
A megbocsátás csak akkor lehetséges, ha érdek nélküli agapé szeretet él a szívünkben. Nagyon alázatos, Jézusi lelkületre van hozzá szükség. Tudok-e valakit úgy szeretni, hogy hagyom hibázni, és ennek ellenére ugyanúgy szeretem? Krisztus feltétel nélkül szeret, ezért

ment a keresztre bűneinkért. A mi „keresztyéni” szeretetünkben is könnyen tetten érhető az „adok-kapok” elv. Addig tudok szeretni, amíg a másik betölti a velem szemben támasztott elvárásaimat. Mi ad erőt a megbocsátáshoz? Sokszor úgy érezzük, hogy ezt nem lehet akarati úton kicsikarni magunkból. De igen! Akarattal eldöntöm, hogy „jogi megbocsátást” gyakorlok. Vagyis lemondok az igazamról és leteszem a fegyvert. Bár igazam van, nem követelem a bűnös megbüntetését. A családon vagy gyülekezeten belül a célommal ezzel nem csak az, hogy kedves legyen életem az Úr előtt, hanem az, hogy a közösségünk helyreálljon. Mindehhez az kell, hogy rábízunk az ügyet Istenre és sokat imádkozunk egymásért. (1Móz 50,17 kk., Mt 6,14–15)

• Bakay Beatrix

Új reménység

Álló sor balról jobbra: Kovalcsik István, Horváth Mihály, Fényes János, Győri Péter, Győri Gábor, Győri János
Guggol: Győri Pál

**Beszélgetés Győri János Sámuel-
lel, a 45. születésnapját ünneplő
Hermons együttes alapítójával.**

A Hermons zenekar az egyik első keresztyén könnyűzenei együttes volt Magyarországon. Hogyan kezdődött?

1962-ben idősebb Hafenscher Károly hozott egy istentiszteleti felvételt, néger spirituálék voltak rajta. Édesapámnak volt magnetofonja, így lehetőség volt ezt lejátszani. 1963–64-ben hozzájutottam én is egy olcsó NDK-s gitárhoz, és 1965 adventjén már elkezdtünk játszani. Végig jellemző volt a Hermonsra, hogy a gyülekezethez és az egyházi esztendő ünnepi körforgásához kötődött, nem egyszerűen csak könnyűzenélésről volt szó.

Honnan jött a Hermons név?

Velünk élt Gáncs nagymama, ugratni akartuk őt, és megkértük, hogy válaszson nevet ennek a modern dübörgős zenekarnak. Azt mondta, legyen a zenénk olyan üdítő, mint a Hermón harmatja. Hermón hegye a Szentföldön található, mindig havas. Ha onnan fúj a szél, hűsíti az egész sivatagkatlant. Így kaptuk a Hermón nevet, amit korabeli szokás szerint angolosítottunk, és lettünk Hermónok, vagyis Hermons.

A zenekar ötvözte a világi könnyűzenét a gyülekezeti gyökerekkel. Milyen volt a fogadtatás a nagytársai gyülekezetben?

Minden tevékenységünkre jellemző volt a megszelídítés. Például az első hangfalunk egy lőszeres ládából készült. A beatzenét beleszelídítettük ebbe a közegbe. Nem csábítani akartuk ezzel a fiatalokat a templomba, mint sokan gondolták. Az evangéliumnak sajátos íze van, és aki ezzel nincs megbékélve, annak hiába tesszük köny-

nyű vagy akár klasszikus zenébe. Aki viszont az evangéliumot keresi, minden műfajban a lényegét látja meg. 1973-ban Kiskőrösre kerültem segédlelkésznek. Adtunk egy búcsúkoncertet, és megtelt a templom bőszojnyás nénikéssel.

Hogyan folytatódott mindez a további szolgálati helyeiden?

Kiskőrösön megelőzött egy levél, melyben utasították az igazgató lelkészt, hogy ne engedje a dzsessz zenélést. Betartottam, ott kezdtünk filmezni, mégis éppen az ifjúsági zendülés miatt helyeztek át a Viharsarokba. Békéscsabán aztán mindig úgy voltam besosztva, hogy nekem kellett az istentiszteleten prédikálni, amikor ifjúsági óra volt. Idővel az istentiszteleti énekkar 50–60 tagú ökumenikus ifjúsági zenekarrá alakult át. Az ÁEH-s figyelmeztetett, hogy „szálljak le” a 411-es szakmunkásképző iskoláról. Megtudtam, hogy délelőttönként a Tanácsköztársaság útja zengett a „Jézus,

ha benned bízom” kezdetű énektől, mert ott gyakorolták a fiatalok nyitott ablaknál.

Közben Nagytarcsán öcsém, Győri Gábor vitte tovább a második generációs Hermonst, én meg egy harmadikat indítottam el a következő szolgálati helyemen, Ósagárdon.

Ósagárdon kezdtetek el könnyűzenei fesztiválokat is szervezni. Ez hogyan alakult?

1986-ban meghirdettek egy pályázatot könnyűzenészek számára. Mi is

összeállítottunk egy felvételt, beadtuk és megnyertük. Ezután elkértem az összes ilyen zenekar címét, és 1987 nyarára ökumenikus könnyűzenei fesztivált szerveztünk. Amikor 1991-ben elkerültem onnan, ez folytatódott Gödöllőn egészen 2006-ig, „Jubál” néven.

Hol látod a helyét a Hermonsnak az egyházi zenében, az egyház életében?

Ha az Újszövetséget merték a koiné nyelvén írni, nem a korabeli irodalmi

nyelven, akkor mi se fanyalogjunk! Nem akarom azt mondani, hogy puritánok legyünk, csináljuk a legtökéletesebbet! De ennek is helye van az asztalon; nemcsak a rántott húsnak, hanem a főzeléknek is. A Hermons ilyen főzelék volt, és vitamin azért volt benne. Ezt mutatja az, hogy közösséget teremtett. ● GYŐRI GÁBOR DÁVID

Menetel egy víg csapat

Győri János Sámuel

Győri János Sámuel

♩=130

D A fíis

Me-ne-tel egy víg csa-pat a menny fe-lé, fel-sze-rel-ve, lám-pá-suk-ban o-laj ég.

D E A A(sus4) A E E(sus4)

Si-et-nek, é-ne-ke-l-nek: van re-mény! La-la, ott vár min-ket az Úr!

E A A(sus4) A E E(sus4) E D

La-la, ott vár min-ket az Úr! Mel-let-tük tá-tong egy nagy

A fíis D

sza-ka-dék, de fe-let-tük nem-so-ká-ra kék az ég. Fog-juk meg egy-más ke-zét

E E E(sus4) E A A(sus4) A E E(sus4)

szo-ro-san! La-la, így nem ne-héz az út, La-la,

E A A(sus4) A A A(sus4) A

így nem ne-héz az út, La-la, ott vár min-ket az

E E(sus4) E E E(sus4) E A A(sus4) A

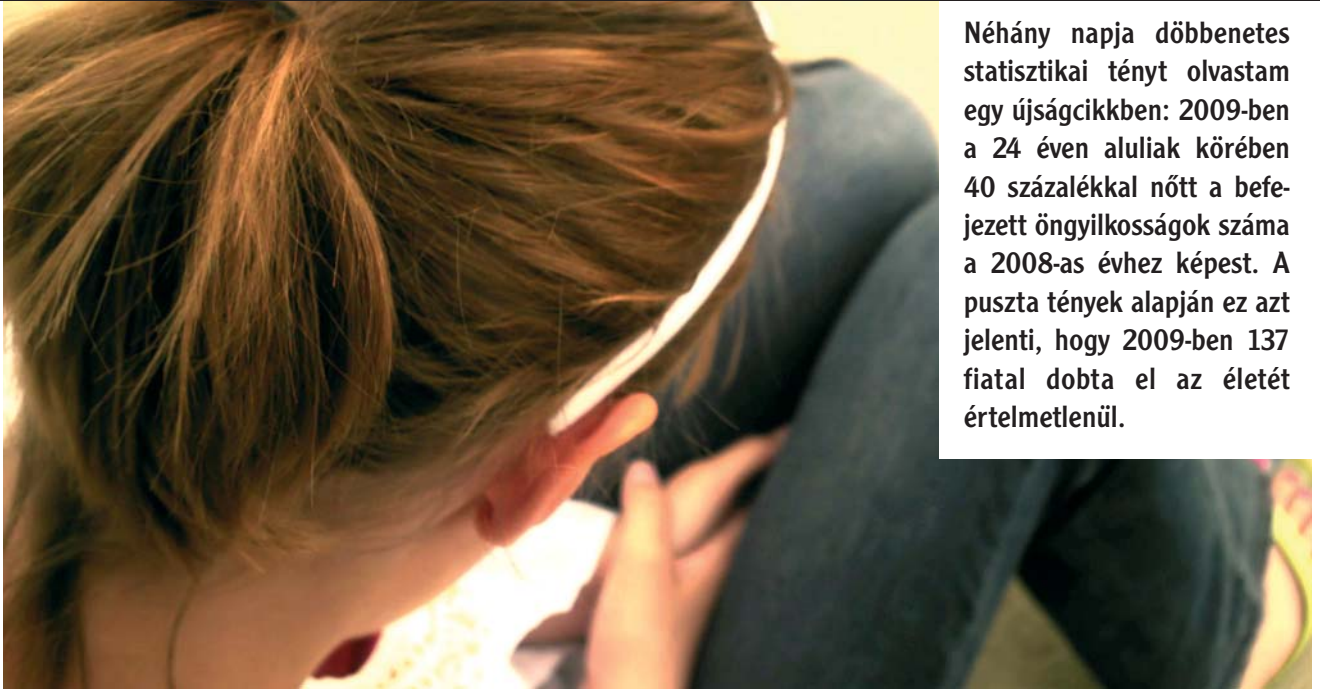
Úr! La-la, így nem ne-héz az út!

Hermón hegye a Szentföldön található, mindig havas. Ha onnan fúj a szél, hűsíti az egész sivatagkatlant. Így kaptuk a Hermón nevet, amit korabeli szokás szerint angolosítottunk.

A fiatal öngyilkosok országa, avagy megállítható-e a szörnyű kór terjedése?

Néhány napja döbbenetes statisztikai tényrt olvastam egy újságcikkben: 2009-ben a 24 éven aluliak körében 40 százalékkal nőtt a befejezett öngyilkosságok száma a 2008-as évhez képest. A pusztta tények alapján ez azt jelenti, hogy 2009-ben 137 fiatal dobta el az életét értelmetlenül.

Joggal vetődik fel a kérdés: Mekkora azoknak a száma ebben a korosztályban, akik súlyos pszichés zavarokkal küzdenek? A következő évek esetei ugyanis ebből a csoportból fognak kikerülni. Az említett cikk szerzője szerint az öngyilkosságok legfőbb oka az, hogy tizenötezer kiskorúra csupán egy gyermekpszichiáter jut Magyarországon. A megkérdezett szakemberek véleménye szerint egészségtant kellene tanítani az iskolákban, valamint uniós forrásokat fordítani szűrési, megelőzési projektekre és a járóbetegszakellátás fejlesztésére.

Kétségtelen tény, hogy az utóbbi években a gyermek és a felnőtt pszichiátriai ellátás is súlyos hanyatlásnak indult. Az ezen a területen dolgozó szakemberek túlterheltsége a betegek nagy száma miatt elképesztő mértékben fokozódott. Tevékenységük a megelőzés terén rendkívül fontos, de nem elsődleges. A fiatalkorú betegek száma azért

növekszik ilyen nagy mértékben, mert az utóbbi években felgyorsult a családok széthullásának folyamata. Azt tapasztaljuk, hogy a társadalom alapsejtje sajnos egyre értéktelenebbé válik. Soha nem látott mértékben csökken a házasságban élők száma. A fiatalok zöme ezért csonka családokban nő fel, többségüket az utca neveli. A napjainkban vonzó élettársi kapcsolat nem ad megfelelő háttérrel a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez.

„Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölkse jutalom.” (Zsolt 127,3) Isten e csodálatos ajándékkal együtt komoly felelősséget ruház a szülőkre: úgy kell felnevelniük gyermekeiket, hogy ne csak testileg, hanem lelkileg is egészséges felnöttekké váljanak. Ezért rendkívül fontos a stabil családi háttér megteremtése. Ebben a légkörben a fiatalok kellő védettséget kapnak és olyan képességeket, amelyek révén jól tudnak majd dönteni a legnehezebb élethelyzetekben is.

A probléma megoldásában és kezelésében rendkívül fontos szerepet kaphatnának az egyházi ifjúsági közösségek. Vonzó, tartalmas programokkal kellene hívogatni a gyülekezeten kívül őket is. A lelkészeknek a civil szférában is biztosítani kellene a lehetőséget az élet védelme melletti kiállásra.

Istenben bízó hittel és lelkülettel, rendezett családokkal megállítható a szörnyű kór terjedése. A kérdés az, hogy van-e erre fogadókészség a társadalomban? Az egyházaknak és a hívő embereknek mindenütt aktívan és határozottan ki kell állniuk a helyes út mellett! Ne feledjük: minden késlekedés súlyos következményekkel fog járni!

„Az élet egyetlen – ezért vedd komolyan!
Az élet szép – csodáld meg! (...)

Az élet szeretet – add át magad! (...)

(Teréz anya)

• DR. KOCH BÉLA

Hulej Enikővel beszélgettünk, aki öt éven keresztül volt a Magyar Evangélikus Rádiómisszió munkatársa és a Pestszentlőrinci Evangélikus Gyülekezet lelkésze. 2010 őszétől a kecskeméti gyülekezetben folytatja szolgálatát. A vele készült rádiós interjú rövidített, szerkesztett változata.

Ki tud-e lépni az egyház az emberek közé?

Fontos kötetlen módon együtt lenni az emberekkel, amikor lehetőség adódik beszélgetésekre, és kiderülnek a prob-

„... Isten ajándékai és elhívása visszavonhatatlanok.” (Róm 11,29)

Jóízű, izgalmas évek voltak ezek. Mi volt az oka, hogy lezártad ezt a szakaszt?

Fantasztikus évek voltak. Isten mégis tovább vezetett. Gazdagított sok tapasztalattal, áldással, és most azt szeretné, hogy mindezt máshol is kamatoztassam.

Miből állt az eddigi a munkád?

Műsorkészítés, a rádiókkal és a nemzetközi partnerekkel való kapcsolattartás, a Missziói Központ honlapjának rádiós anyagokkal való frissítése.

Mi volt a szempont, mit szeretnél volna elérni a műsorokkal?

Azt, hogy az evangéliumot minél több embernek elvigyük. Ehhez jó eszköz, amikor valaki személyesen beszél arról, hogyan változott meg az élete.

Kikre emlékszel, akikkel jó volt beszélgetni?

Az első, aki eszembe jut, Bánffy György színművész. Hatott rám az a végtelen alázat, ami benne volt Isten dolgai iránt.

Előfordult olyan, hogy téged is meglepett valami beszélgetés közben?

Megtörtént, hogy az interjúalany mondta a sablonos mondatokat, és addig piszkáltam, amíg nagyon érthetően és érdekesen tudta megfogalmazni. Nekem ez nagyon tanulságos volt.

A keresztyén üzenet valóban megjelent ezekben a műsorokban? Kapnál visszajelzéseket?

Őszintén remélem, hogy megjelent, de azért nem mindig voltam elégedett egy-egy műsor végkicsengésével, és mégis jött egy üzenet, hogy valakinek milyen sokat jelentett.

A pestlőrinci gyülekezeti munkáról is mondj valamit!

Szívügyem volt a pestszentimrei leánygyülekezet gondozása és a pestlőrinci ifjúság.

Miben látod a keresztyén szolgálat értelmét, tartalmát és célját?

Hogy az emberek térjenek meg, legyen az életükben változás, gyógyulás.

Miből mi felé kell megtérni, mi ez a változás?

Nemcsak testi, lelki betegségekre is gondolok. Amikor a hittanosaimat összeírtam, alig találtam olyan gyereket, aki a saját szüleivel és vér szerinti testvéreivel él egy családban. Ez például nagy seb az emberek életében. Hiszem, hogy a gyerekek életét nagyban befolyásolja, megismerik-e még fiatal korban Jézus Krisztust, vagy nélküle indulnak neki a felnőtt életnek.

lémák, hiányok. Például meglátogattam egy családot, és hazaindulás előtt leültettem őket, hogy imádkozzunk. Az apuka rögtön felpattant, hogy nem akar zavarni bennünket. Kértem, hogy maradjon ő is.

Egyszerű szavakkal imádkoztam, áldást kértem a család életére. Döbbenetes volt az apuka arcát látni, hogy mennyire meglepődött azon, hogy a keresztyén hit ennyire személyes lehet, ez új volt számára.

Biztosan kamatoztatod Kecskeméten is a médiával kapcsolatos tapasztalataidat. Milyen terveid vannak?

Már elindítottam a prédikációk feltöltését a gyülekezeti honlapra. Egy anyuka mondta el, hogy ő mindig elküldi egy nem valóságos kolléganőjének. A gyülekezeti hírlevél szerkesztését is átvettem. A helyi tévénél, lapoknál már többször voltam beszélgetésen.

Mi az életed ars poeticája, van-e valami mottód, ami szolgálatodat meghatározza?

Az életem alapja az a boldogság, hogy Isten szeret engem. Vannak nehézségek, próbák, de mégis ez az alap.

• Szj

„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.”

(Jak 5,16b)

Dicsérjük és magasztaljuk Istent...

- irántunk való felfoghatatlan szeretetéért, hogy Jézus Krisztusban életét adta értünk,
- hogy a Szentírásban kijelentett mindent, amire szükségünk van,
- hogy azt ígérte, egykor színről színre láthatjuk majd, és megérthetjük mindazt, amit most hitben kell elfogadnunk!

Valljuk meg...

- hogy talán észre sem vettük, milyen sokszor és sokféleképpen vétkeztünk;

gondolattal, szóval és cselekedettel,
– élesen látjuk mások hibáit, de gyakran vaknak és süketnek bizonyulunk, amikor Isten Lelke nekünk tart tüköröt, hogy meggyőzzön bűneinkről,
– sokszor figyelmen kívül hagytuk Isten ígését, nem rendeztük el időben konfliktusainkat, dédelgetett sérelmeink, haragunk kezelhetetlenné nőttek!

Adjunk hálát...

– hogy Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz marad, így van hová visszatérnünk, amikor a világ dolgai megtévesztenek, eltávolítanak az egyetlen Igazságtól,

– hogy nincs olyan mélység, ahonnan Isten erejével ne lehetne újat kezdeni,
– hogy a gonosz legyőzött hatalom, ezért ha Krisztusban maradunk, nincs mitől félnünk!

Könyörögjünk...

– az Evangélikus Külmissziói Egyesület szolgálatáért,
– a Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat munkatársaiért, a katonáért és azokért a testvéreinkért, akik háborús körülmények, üldöztetés közepette élnek,
– Afrikáért, a kontinens keresztyén ébredéséért!

Gondolj rájuk!

Az imantárat az EKME munkatársai állították össze, hogy felhívják a figyelmet az Egyesület szolgálatára, és ezúton gyűjtsenek adományt a kongói és kenyai gyermekek közt végzett munka támogatására.

Evangélikus Külmissziói Egyesület
1085 Budapest, Üllői út 24.
Szervezőtitkár: Szirmai Zoltánné,
06 20 620 2789 (flottás szám),
margit.szirmai@lutheran.hu
Számlaszám: 11711034-20804538

A hagyományról

Hagyományos értékek.
 Hagományos karácsonyi ételek.
 Hagományos magyar harcművészet.
 Hagományos női ruha.
 Hagományos írásmód.
 Hagományos magyar ízek.
 Hagományos tibeti orvoslás.
 Hagományos házasság.
 Hagományos konyhabútor.
 Hagományos izzó.
 Hagományos televízió.
 Hagományos vérnyomásmérő.
 Hagományos fényképezőgép.
 Hagományos borotva.
 Hagományos értékesítési csatorna.
 Hagományos kávéfőző.
 Hagományos halászati eszközök.
 Hagományos mosógép.
 Hagományos építészet.
 Hagományos energiaforrás.
 Hagományos műtéti eljárások.
 Hagományos mozi.
 Hagományos adventi bazar.
 Hagományos disznóvágás.
 Hagományos fogyókúra.
 Hagományos egyházi énekek.
 Hagományos istentiszteleti forma.

Tehát akkor mindezekből van
 nem hagyományos is...

„A mandagórák illatoznak, ajtónk előtt
 ott a sok édes gyümölcs, van friss, van
 aszalt is: szerelmesem, neked tartogat-
 tam!” (Énekek 7,14)

„Új bort sem töltönek régi tömlőbe, mert
 a tömlő szétreped: a bor is kiömlik, a
 tömlő is elpusztul; hanem az új bort új
 tömlőbe töltik, és akkor mindkettő meg-
 marad.” (Mt 9,17)

„Senki sem varr foltot új posztóból régi
 ruhára, mert a toldás kitépne belőle, az új
 a régiből, és még csúnyább szakadás
 támadna.” (Mk 2,21)

„Tehát minden írástudó, aki tanítványává
 lett a mennyek országának, hasonló
 ahhoz a gazdához, aki újat és őt hoz elő
 éléskamrájából.” (Mt 13,52)

Úgy tűnik, Jézus igazi ínyencként meste-
 rien keverte a régi és az új dolgokat.
ŐT KÖVETJÜK?

disznoksgyongyok@invitel.hu

• KIS FERENC BALÁZS

Banka Gabriella

Jó Istenre várni

Jó Istenre várni reggel,
 nem számolni a gondsereggel,
 minden terhet elé tenni,
 mi fogva tart, elengedni.

Jó Istenre várni délben,
 harangszóval jön a szélben,
 melenget napnak sugarával,
 lábat mos füvek harmatával.

Jó Istenre várni este,
 mécses lángjával tisztelegve,
 tőle kapott kenyérrel várni,
 minden nap vele vacsorálni.

Mindig jó Istenre várni,
 a türelmet is tőle kapva,
 nem lázadni a „késésre”,
 hittel nézni a kétségre.

Az oszlop mögött is lát

Előző gyülekezetemben oda kerültem, hogy itt nem emberi dologról van szó, hanem Jézus hív. Így döntöttem, hogy átadom neki a szívem, és az egyház tagja leszek. Ezért jöttem.”

Csendes beszélgetés után teljesen oda szánta magát az Úrnak, és a gyülekezet egyik legbuzgóbb tagja, Isten hűséges követője lett. Kedvenc éneke, amit több alkalommal is elénekelt a közösségben, ez volt:

tem, hogy itt nem emberi dologról van szó, hanem Jézus hív. Így döntöttem, hogy átadom neki a szívem, és az egyház tagja leszek. Ezért jöttem.”

Csendes beszélgetés után teljesen oda szánta magát az Úrnak, és a gyülekezet egyik legbuzgóbb tagja, Isten hűséges követője lett. Kedvenc éneke, amit több alkalommal is elénekelt a közösségben, ez volt:

„Nagyon szeret engem Jézus, oly sokat tett érttem.

Szenvedett, megváltott Jézus, hát én érte mit tettem?

Teljesen elég, teljesen elég; elég nekem Jézus vére.

Ó, de remeg a szívem, vajon Jézus, Mesterem, meg lesz-e velem elégedve?”

• SzB

„Gyülekezeti tag szeretnék lenni! Az Úr Jézus megszólított, és engedni akarok neki. Amikor tisztelendő úr sorra látogatta a házakat, láttam, hogy hamarosan én következem, de nem akartam találkozni Önnel és a hit dolgairól beszélni, mert távol voltam az Úrtól. Ezért elbújtam a pincébe. Csak arra nem gondoltam, hogy legközelebb egyenesen hozzám tetszik jönni. Így a beszélgetés során valahogyan megígértem, hogy vasárnap elmegyek a templomba. Így is történt. Amikor leültem a padba, nagyon kellemetlen érzés volt, mert mintha csak nekem beszélne a lelkész. De valami vonzott. A következő vasárnap is ott voltam, de oldalt ültem le. Akkor is, mintha egyenesen nekem szólna minden. **Legközelebb beültem az oszlop mögé. Ott is úgy éreztem, hogy lát a lelkész. Azután átültem a másik oldalon lévő oszlop mögé.** Megint teljesen hozzám szólt az ige, és a szívembe világított. Láttam a bűneim, és megértet-

Banka Gabriella

Hát merjünk

Csak szólni kell.

Csak szólni és figyelni csendben s nyitva tartani szívünk, hogy átjárja a Lélek egészen, a soha sem szűnő értünk áradás.

Nem a számadás az, amitől félnünk kell, hanem bujkáló árnyékunk torz alakja, hát merjünk nézni róla fölfelé, hogy kiléphessünk gyáva önmagunkból a könnyörülő, nagy Isten elé.

Evangélikus gyülekezetek a braziliai esőerdőkben

A *Gustav Adolf Werk* európai segélyszervezet 2010-ben ünnepelte százéves fennállását. Ebből az alkalomból hívta meg az európai képviselőt küldöttségét a Brazília északnyugati részén elhelyezkedő Ji-Paraná városba.

Az Amazonas folyótól délre, az esőerdőben, 30–40 éve telepített városokban, elszigetelt falvakban jártunk. A gyülekezeti tagok főleg német származású bevándorlók leszármazottai. Szinte hihetetlen az a bátorság, amivel 30–40 család összefogva, egyszerűen beköltözött az esőerdőbe, és ott a semmiből megteremtette magának az életteret. Így jöttek létre a falvak, majd a városok.

Mindenütt vidám, étellel, lelkesedéssel teli közösségeket találtunk. Az életigenlés tapintható bizonyítéka a sok gyerek. Bár az életszínvonal nem éri el a Kárpát-medencei átlagos szintet, mégis minden fiatal nő körül 3–4 gyerek látható. Nincsenek hatalmas, gyönyörű templomok, de van élet, nem fogynak a gyülekezetek. A vallásosság

nem külső máz vagy megszokás, hanem az élet szerves része.

Az istentiszteletek sokkal kötetlenebbek, több a spontán elem. Sokszor 15–30 perc késéssel kezdődnek, de senki sem nézi az óráját, hanem addig is a szertartást követő közös ebéd előkészítésében segítkeznek.

A kis közösségek nem annyira lelkészfüggők, mint hazánkban. Kéthetente maguk is összegyűlnek, énekelnek, Szentírást olvasnak, együtt ebédelnek.

Adakozó lelkületük is szembetűnő. Például az egyik gyülekezet kinötte kicsi templomát, és maguk döntötték el, hogy újat építenek. Minden felnőtt tag egy zsák kávé adott, és kérték a lelkészt, hogy a hiányzó 1/3 részt segítsen megszerezni. Így jutott el kérvényük a GAW lipcsei irodájába, melynek közvetítésével jószerű adakozók 5–10 eurós adományával sikerült a hittestvérek segítségére lenni.

Isten áldását, a születendő gyermekeket nagy-nagy örömmel fogadják, és mert így cselekednek, jövőjük van. A moldvai csángók nyelvjárásában még mindig él a régi magyar lelkület, amikor az áldott állapotban levő asszonyra azt mondják: „jövője van”. Síralmas, hogy ez a jövő a mi népünk fiainak ma inkább „terhet” jelent.

Pedig, ha sok „jövők” lenne, nem lenne kétséges a jövőnk...

Eljutottunk Brazília déli csücskébe is, ahol szép, tiszta, takaros, nyugat-európai arculatú városkákat láttunk. Hatalmas gazdasági különbség van dél és észak között, még egyházi berkeken belül is.

Olyan gyülekezeteket ismerhettem meg, amelyek egészen mások, mint az európai közösségek. Egyszerűbbek, de élők és növekvők, amelyekben a vallásosság nem csupán tradíció, hanem létszükséglet.

Jó volt látni, hogy vasárnaponként istentisztelet után senki sem rohan haza, hanem a gyülekezet nyugodtan eltölt együtt még 3–4 órát.

Talán nekünk is fel kellene adni egymást a külsőségekből, és inkább a lelki tartalomra koncentrálni. Rádöbenni például arra, hogy gyermekek nélkül nincs jövő. „Az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3) A jótékonyági szolgálatra, a szolidaritásra is nagy szükség van, hogy egymással adományaink által is közösséget vállaljunk. „Ezért tehát míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.” (Gal 6,10)

• MÁTYÁS ATTILA

a szerző nagycsárdai evangélikus lelkész

„Odafent” és Krisztusra nézve

Asivatagban a víz, a fagyos utcán élőknek egy meleg szoba, az éhezőknek egy falat étel a legnagyobb kincs. Egy kórház fehér, fertőtlenítőszagú falai között pedig – az élet. Annak is, aki küzd érte, és annak is, aki küzdőtársul szegődik. Aki kismítja a lepedőt, letörli a könnyet, megigazítja az infúziót, megitatja a száraz ajkú beteget. És nem tud menekülni a sarokba szorító, torkot fojtogató kérdés előtt: Mi az élet értelme? Az emberség, az értékes emberi élet titka? Mi módon élhetünk úgy, hogy egyszeri és megismételhetetlen, Istentől ajándékba kapott életünket ne pocskoljuk el? Ne későn ébredjünk rá, hogy ajándék volt az egész! Hogy áldássá váljon azok számára, akik között azt leéljük, és persze nem utolsósorban: hogy boldogságot, örömet, békét, megelégedettséget találjunk a magunk számára is. Mi a titok?

Eljátszottam a gondolattal: ha valami csoda folytán egy rádióriporter ma felkereshetné, mondjuk, Pál apostolt, és

megkérdezné, hogy mi az élet értelme, mi a titka az értékes, értelmes, ember-séges életnek, akkor talán így válaszolna: *„Az odafennvalókkal törődjétek, ne a földiekkel. Mert meghaltatok, és a ti életek el van rejtve a Krisztussal együtt az Istenben. Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben.”* (Kol 3,2–4)

Pál titka: Krisztus és a benne elrejtett élet. A megtartó, kegyelmes, üdvösséget adó Jézus Krisztus – ez világos. „De mit jelent az odafennvalókkal való törődés?” – kérdezheti korunk értékvesztett világának cinikus, önmagát a földiekben pozicionáló embere... Nem a teljes befelé fordulást, nem azt, hogy mindennek hátat fordítunk, ami ebben a világban van. Az egyik legjobb példa az „odafennvalók” olyan módon való keresésére, hogy az ékesszóló legyen „idelent”: *Albert Schweitzer* életműve. Hirdette az ígét, gyógyított, leprafalut alapított, megalkotta az élet tiszteletének etikáját, szellemi, fizikai, lelki képességeit mind Isten szolgálatába

állította úgy, hogy a korabeli világ „legkisebbjei” közé sorolt gaboni négekben szerette az embertársat. Mindezt nem tudta volna másképp megvalósítani, ha nem a Megváltótól kéri és kapja hozzá az erőt. Szent volt? Nem. Ember. Nagybetűvel. Harmincéves korában neves teológusként és orgonaművészként, praktizáló tanárként és lelkészként, hátat fordítva addigi életének, elvégezte az orvosi egyetemet, majd egy afrikai gyarmaton, a gaboni Lambarénében kezdett praktizálni. „Örömmel végeztem lelkészi és tanári munkámat. Új tevékenységem során azonban nem beszélni fogok a szeretet vallásáról, hanem gyakorolhatom azt” – írta döntéséről. Az elkövetkező évtizedekben több száz beteg ellátására alkalmas kórházfalut hozott létre.

Üdvösségünket nem cselekedeteink, hanem a kegyelem által kapjuk. A kegyelem ad lendületet ahhoz, hogy Istenben való hitünket és iránta való szeretetünket tettekben is kifejezzük. A megdicsőült élet csírája bennünk rej-

„idelent”:

lik, ezért azt kell keresni, ami odafent van – mondja Pál –, de ezt nem tehetjük másként, mint hogy továbbadjuk az evangéliumot földi életünk napjaiban. Ha a földiekkel törődünk, ha elveszünk a bálványimádó, felszínes, a látszatra adó, a mélységet, lelkiséget pedig gyakran tagadó, elutasító világban, ha céljainkat csak az anyagiakkal tudjuk megfogalmazni és elképzelni, akkor elveszünk. Nem halljuk meg a hívást, amely pedig hangzik. A földi élet napjai pedig sajnos végesek. Törekények vagyunk.

A külsőségek fontossága is lehet gondolkodásunk tárgya. Környező világból mindenhol az a szemlélet árad, hogy az vagy, amit megveszel, amit fogyasztasz, amiben laksz, amilyen autóval jársz. Olyan világban élünk, amelynek általános értékrendje szerint mindennél fontosabb az, ami kívül van, ami látható, tapintható, fogyasztható. Pedig... „*A világ jövője nem attól függ, hogy mennyire értjük, hanem hogy mennyire tiszteljük az életet.*”

Nem az a baj, ha felfedezzük magunkban, hogy vannak bennünk földi dolgokra irányuló vágyak, hanem az, ha mind ebbe belenyugszunk; ha nem visszük ezeket Krisztus elé, ha nem kérjük, hogy erejével segítsen minket új emberként, megváltott gyermekeként élni, cselekedni; ha nem vagyunk készek megölni gonoszágunkat, valahányszor tetten érjük tagjainkban a gonosz gondolatokat, szándékokat, vágyakat.

A páli, schweitzeri emberséggel mi is bizonyosságot tehetünk életünk Uráról. Az élet tisztelete lehet a mi hitvallá-

„Embernek lenni nehéz, de másnak lenni nem érdemes.” (Albert Schweitzer)

sunk is. „Enyhítettem a teremtett lények szenvedésén” – mondta a humanista orvos. És: „Amit tehetsz, csepp a tengerben, de ez ad értelmet az életednek.” Egy cseppnyi, amit nekünk, csakis nekünk kell megtenni, ehhez pedig ma is csupán egyetlen Forrás van – ahogyan Pálnak, Albert Schweitzernek, ugyanúgy nekünk is –: Jézus Krisztus.

• KŐHÁTI DOROTTYA

Albert Schweitzer főbb művei:

Jézus életének vázlatja (1901)

J. S. Bach, a zeneköltő (1905)

A Jézus életével foglalkozó kutatások története (1906)

A keresztyénség és a világvallások (1923)

Kultúra és erkölcs (1923)

Az élet tiszteletének tanítása (1962)

Névjegy:

Albert Schweitzer (1875–1965) Orvos, teológus, keresztyén-humanista filozófus, író, orgonaművész, az emberiség jótevője. Elzászi származású, 90 évet élt, választott hazájában, az afrikai Lambarénében halt meg. A lambarénéi kórházfalu és leprafalu alapítója (Közép-Afrika, Gabon). Apja, Ludwig, protestáns lelkész és tanító, anyja, Adel Schilinger, egy pap leánya. Rendkívüli képességekkel megáldott ember, több talentumot kapott Istentől. Filozófiából, majd teológiából doktorál (utóbbi témája: az eucharisztia). Strasbourgban ígét hirdet, és a teológiai karon ad elő. Később a teológiai szeminárium igazgatója lesz, 1903–1906 között. Az orvosi egyetemre is beiratkozik. 1913-ban kezdi meg orvosi hivatását a gaboni négepek között, felesége, Helene Bresslau is vele tart Afrikába. Az első világháború alatt koncentrációs táborba internálják. 1921–1923 között orgonahangverseny-körúton vesz részt Európában. Élete java részét Lambarénében tölti, gyógyít. Missziói tevékenységként ígét hirdet a bennszülötteknek, pihenésként Bachot játszik orgonapedálos kis zongoráján... A kérdésre, melyik a legfontosabb a Tízparancsolatból, így felelt: „Krisztus csak egyet parancsolt: a szeretetet!”

Már a 300-as években lelkipásztorok kísérték a csatákba induló katonákat. A magyarországi végvárakban az 1500-as évek közepétől szinte mindenütt jelen voltak a lelkészek.

Az egyházak szolgálata a Magyar Honvédségben

Az Osztrák-Magyar Monarchia átszervezésével csak háborús időszakban volt minden ezrednek külön lelkésze. A kiegyezés után létrehozott Magyar Királyi Honvédségben az adott településeken működő egyházak papjai kísérték a katonákat mozgósítás esetén. Az első világháború után a lelkészi szervezet megszűnt a hadseregben.

1919 őszétől ismét elkezdődött a katonai lelkészi hivatalok megszervezése, melyek 1923–1928-ig a Vállás- és Közoktatásügyi Minisztérium keretei között működtek. 1940-től a tábori lelkészek anyakönyvezésének és az alkalmi katonai temetők sírhelymegjelöléseinek volt köszönhető, hogy sok elesett honfitársunk azonosítása elvégezhetővé vált. 1951 őszén azután megszűnt a tábori lelkészi szolgálat.

Az 1990. évi rendszerváltoztatást követően újra felmerült erre az igény, majd 1994-től a Tábori Lelkészi Szolgálat katolikus, protestáns és zsidó – három egymással azonos jogállású szolgálattal ágra tagozódott. Lényeges szempont a felekezeti önállóság tiszteletben tartása és az ökumenikus

szellemiség. A Magyar Honvédség létszámának csökkentése, a sorkatonai szolgálat megszűnése, a Magyar Köztársaság NATO-tagsága gyökeresen új helyzetet eredményezett. A lelkipásztori szolgálat áttérődtött a hivatásos és a szerződéses állomány, a katonai szakképzésben résztvevők, a Magyar Honvédség közalkalmazottai, nyugállományú tagjai és családtagjaik körében végzett szolgálatokra.

A legújabbkori Tábori Lelkészi Szolgálat 2009-ben volt 15 éves. Születése egybeesik a rendszerváltoztatással. Ebből az is következik, hogy mindazt a kínlódást, útkeresést, sikereket és tévedéseket, amiket átélt a nemzet, a Szolgálat is viszatükrözi, de biztató jel, hogy a lelkészi szolgálat elfogadottsága mára már nem kérdéses. A lelkiismereti és vallásszabadságról szóló alkotmánypasszusok, az 1990.

NATO kötelezettségeinkből fakadóan katonáink részt vesznek a különböző országokban működő békefenntartó missziókban, mint például a délszláv háború idején. A lelkészek jelenléte több szempontból is fontos: a családtól és hazától való távollét, a

évi IV. törvény valamint EU- és NATO-tagságunk, a lefolytatott közvéleménykutatások egyaránt megalapozzák a hadseregben szolgáló lelkészek egyházi tevékenységét.

szolgálattal együtt járó veszélyek és az ezekből fakadó feszültségek feloldása a parancsnokok és a csapattal kint levő pszichológusok mellett lelkipásztori feladat is. Különösen is fontos azokban a kritikus helyzetekben, mint az Afganisztánban történt sajnálatos halálesetek és az azokat követő krízishelyzetek.

● SZALAY TÁMÁS
a szerző evangélikus lelkész,
nyugállományú ezredes,
a Protestáns Tábori Püspökség
volt hivatalvezetője

Templomtól a tűzoltásig

Dercen ukrainai magarlakta község. A református gyülekezetben a templomlátogatók száma 450-500 fő vasárnaponként és 120-150 fő hétköznaponként. A bibliaórákon hetente 100-120 fő vesz részt, az ifjúsági órákon 30-35 fiatal, a gyerek bibliaórákon 150-180 gyermek, 410-en járnak hittanra.

Az elmúlt években többször volt árvíz Kárpátalján, így megfogalmazódott bennem egy mérész gondolat: speciális mentőegységet kellene szervezni.

Láttam egy híradást a televízióban, hogy Magyarországon a belügyminiszter új tűzoltókocsikat ad át tűzoltóságoknak, és ekkor elkezdtem gondolkodni: vajon mi lesz a régiek sorsa? Ismertem az ukrainai tűzoltóságok tehetetlenségét, és elhatároztam: önkéntes tűzoltóságot szervezek, amely segít tűzesetnél, árvíznél, balesetnél. Isten igéjéből is kaptam bátorítást: „*Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.*” (Jak 4,17)

Levelt írtam a miniszternek, aki megígérte, hogy segít. Elkezdtem önkén-

teket toborozni. 2005-ben megkaptuk a Magyar Belügyminisztérium ajándék tűzoltókocsiját, és megalakult a Derceni Egyházi Önkéntes Tűzoltóság. Öt település tűzvédelmét vállaltuk: Dercen, Fornos, Gát, Izsnyéte és Alsókerepec községeket. Ma már 30 önkéntesünk teljesít szolgálatot. Több mint 150 esetben nyújtottunk segítséget, ezek 95%-a tűzeset volt, de ott voltunk közúti balesetknél, árvizeknél is. Működésünk alatt egy kétgyermekes családapát újraélesztettünk, aki ma is él. Sokan kérdezték már tőlem, hogy megérte-e ez az öt év szolgálat? Azt feleltem, hogy: ha semmi egyebet nem tettünk volna, ez az egy életmentés megérte.

Egyházközségünk felvállalta a tűzoltóság rezsijét, valamint egy meghatározott éves keretet, amiből kisebb javításokra futja. Az ukrán állam egy évig finanszírozta az üzemanyagköltségünket, de ez a gazdasági válság beköszönésével megszűnt. Nagyon sok eszközt kaptunk a magyarországi és a hollandiai tűzoltóságoktól. Kialakítottunk egy garázst a gépjárműnek. Sajnos anyagiak hiányában a többi szolgálati helyiség kialakítása még várat magára, de büszkén mondhatjuk el, hogy mára megyénk egyik legjobban felszerelt

tűzoltóegysége lehetünk. Gyülekezetünk 2008. október 18-án nyitotta meg a *Tábita Szeretkőnyha* működését. Eleinte két alkalmazottal heti 40 adag ételt készítettünk, és juttattunk el a rászorultaknak ingyenesen. Hála az adományozóknak, ma már heti 232 adag ételt tudunk elkészíteni. 58 támogatottunk között vannak idős, magányos emberek, ágyban fekvők, szellemileg sérültek, árvák, özvegyek. Mindnyájuknak arra van szükségük, hogy Isten szeretetét elvigyük hozzájuk. Eddigi szolgálatunk 2 éve alatt 18 018 adag ételt juttattunk el a rászorulóknak. Mindenért Istené a dicsőség!

• **ZSUKOVSKY MIKLÓS**
a szerző a gyülekezet lelképásztora, Bereg megye esperese

Származhat-e Amerikából valami jó?

„Lélegzetelállítóan izgalmas, hogyan a mi Urunk átrajzolja nemcsak Észak-Amerika, hanem az egész világ evangélikusságának térképét” – jelentette ki *Mark Chavez* evangélikus lelkész, a Lutheran CORE amerikai reformmozgalom vezetője az Észak-amerikai Lutheránus Egyház (NALC) hivatalos megakulása alkalmából. A különböző világi és keresztyén hírügynökségek többsége a legnagyobb amerikai lutheránus egyházban (Evangelical Lutheran Church in America – ELCA) történt egyházszakadástól számolt be, amelyet az a zsinati döntés váltott ki, amellyel a homoszexuális lelkészek felszentelését hivatalosan is engedélyezték. Komolyabb elemzés során világossá válik, hogy egy olyan, hosszú évek óta tartó folyamatról van inkább szó, amelynek csak egyik végső mozzanata volt a szóban forgó döntés. Az ELCA-ban lezajló éles viták valójában nem egy szexuális magatartás megítéléséről szólnak,

hanem inkább annak a szemléletnek fokozatos érvényre jutását tükrözik, amely az egyházat elszakította a Biblia tanításától és abszolút tekintélyének elismerésétől. Isten újjáteremtő munkáját az Amerikában élő evangélikus egyházban mélyreható romlás előzte meg. A 80-as évek közepétől figyelhetők meg a riasztó jelek, amelyek a Szentírás tekintélyének megkérdőjelezését és a hitvallási iratainktól való eltávolodást tükrözték. Ezek közül érdemes néhányat közelebbről is szemügyre venni.

Szentháromság. Igen szembeütő volt az igyekezet, amely az egyházi liturgiában, énekekben és imádságokban az Atya, Fiú, Szentlélek kifejezéseket különböző erőltetett szavakkal cserélte fel. Világos azonban, hogy nemcsak a szokatlan szóhasználat kérdéséről van szó, hanem a háttérben meghúzódó teológiai tanításról is. Mi az, amit a napi divatnak megfelelően felcserélhetünk, és mi az, amihez minden körülmény között ragaszkodnunk kell? Ebbe a kérdéskörbe tartoznak az Úrtól

tanult

imádság és az

Apostoli Hitvallás egyre inkább elterjedt és mindennapi használatba került modernizált, átfert változatai is.

Szentírás. A lutheránus teológiában megerősödött az ún. történelmi relativizmus hatása, amely a Szentírás különböző részeiből tetszés szerint válogatott, néme-lyeket korszakemre hivatkozva figyelmen kívül hagyva, amelyeket a mai társadalom szokásaival, értékrendjével nem volt képes összehangolni. Többé nem a mai helyzetet látta a Biblia üzenetén keresztül, hanem fordítva, az Isten ígését értelmezte a mindenkor korszakemnek megfelelően. Ez az erkölcsi érzékenységnek, vallásos ideológiáknak mindenkor elsőbbséget adó teológia az eredeti üzenetről lemondva, azt megcsönkítva volt csak képes közvetíteni a mai ember számára.

Univerzalizmus. Teológusok és lelkészek között is egyre elterjedtebb volt az a nézet, miszerint Istenhez különböző módon el lehet jutni, mindenkinek választott vallása szerint. Krisztus kereszthalála csak

egy a sok üdvösségre vezető út közül, a többi vallás által felkínált utakkal egyenértékű. Ebből a felfogásból természetesen következett a missziós lendület válsága. Az evangelizáció egyre inkább háttérbe szorult, sok helyen a szociális szolgálat váltotta fel. Az egyház így a rábízott jó hírt már csak befelé volt képes hirdetni, lemondott azokról, akik az egyházon kívül élnek, akik számára az evangélium életformáló erőt jelenthetne.

Egyház. Az egyház egyre inkább olajozott működésű szervezethez hasonlított, mint az Isten üdvözítő tervét hirdető, élő mozgalomhoz. Az egyházi élet sikereit is inkább számokban fejezték ki. Közben háttérbe szorult az Istentől kapott eredeti felelősség, amellyel az egyház biztosítja az ige tiszta hirdetését és a szentségek helyes kiszolgáltatását. Mert az egyház helyi, gyülekezeti szinten él, nem hivatalos közlemények, teológiai értekezések által. Az egyházépítő munka alapvetően gyülekezetépítő munka. Miközben a hivatalos egyház a Szentírás tanításától és Istentől egyre inkább eltávolodott, Isten Szentlelke sok hitvalló, hozzá hűséges gyermekének szívét az egyházon belül egyre több evangélikus reformmozgalom elindítására ösztönözte. A most megalakult evangélikus egyház, amely hitvalló egyháznak tartja magát, a következő alapelvekre támaszkodva kezdte meg működését:

- krisztusközpontúság,
- missziós elkötelezettség,
- a Biblia tekintélyén és a hitvallási iratok útmutatásán alapuló tanítás,
- a gyülekezeti élet hangsúlyozása.

Mi közünk nekünk mindahhoz, ami az Amerikai Evangélikus Egyházban történik?

Akkor „származik jó” ebből a mi számunkra, ha mi is magunkba nézünk. A Szentháromság ünnepe utáni 16. vasárnapon minden magyar evangélikus templomban elhangzott Isten szava: „*Gyűlölöm, megvetem ünnepeiteket, ünnepségeiteket ki nem állhatom!* Távozzatok előlem hangos éneklésetekkel, hallani sem akarom lantpengetésüket!” (Ám 5,21; 23)

Hogyan néz Isten a Magyarországi Evangélikus Egyházra? Hogyan tekint összejöveteleinkre, konferenciáinkra, istentiszteleteinkre, ünnepségeinkre? Hogyan néz gyülekezeteinkre, lelkészekre, presbiterekre, egyházi alkalmazottakra, hogyan néz életvitelünkre?

Néhány hónapja Amerikában jártam. Döbbenetes élmény volt hatalmas, kiszáradt folyómedrekben sétálni. Évekkel korábban ugyanott, a hegyek lábánál, az erdőkkel körülvett völgyekben hatalmas zúgó folyamokban gyönyörködünk. Most óriás kavicsok, simára csiszolt hatalmas folyami kövek között sétáltunk, kiszáradt folyómedrekben.

„*Áradjon a törvény, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak!*” (Ám 5,24) Árad ránk, mint hatalmas folyam, az Isten kegyelme, segítsége, ereje. Minden pillanatban mehetünk hozzá, meghallgat, válaszol, szüntelenül végzi bennünk életet teremtő munkáját bukásaink ellenére. Nem lehet, hogy egyházunkban is valami természetellenes dolog történt? Hogy gyülekezeteink élete olyan, mint egy hatalmas kiszáradt folyómeder? Nem lehet, hogy ezért nem tudnak a szomszédok az Élet vizéhez hozzájutni?

Folynak az összejövetelek, istentiszteletek, ünnepségek. Jórészt pályázati pénzekből felújítjuk templomainkat, ünnepeink, beszámolóink születnek. Nem lehet, hogy amikor gyakorlatilag kiürült templomokat felújítunk, az olyan, mintha kriptát építenénk egy halott gyülekezetnek? Nem lehet, hogy Isten azért nem tud újat kezdeni velünk, mert azon erőlködünk, hogy fenntartsuk a látszatot? A *The Lutheran* amerikai evangélikus fo-

„*Áradjon a törvény, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak!*”

(Ám 5,24)

lyóirat egyik száma a gyülekezetek halála és feltámadása témával foglalkozva önvizsgálatra biztatja a lelkészeket, gyülekezeteket. Mert kezelni csak a diagnosztizált betegséget lehet. Feltámadás pedig csak a halálon át lehetséges. A réginek meg kell halnia ahhoz, hogy új szülessen. Vajon milyen magatartásformáknak, tradícióknak, szokásoknak, bevett gyakorlatoknak kellene meghalnia ahhoz, hogy helyet adjanak az új életnek? Mi lenne, ha egyszer tényleg elhallgatnánk? Ha abbahagynánk a hangos éneklést, a „lantpengetést”, így tartanánk bűnbánatot,

és föltennénk a kérdést: Mi az igazság? Helyesebben: KI az Igazság, és hol, mikor szakadtunk el Tőle?

Isten munkálkodik a hanyatlás, a pusztulás, az elszakadás jelei közepette is. Átrajzolja Amerika és a világ evangélikusságának térképét. A hitvalló evangélikusok új egyháztestet formáltak Amerikában. Céljuk: Krisztus Urunk missziói parancsának hűséges teljesítése, a hamisítatlan, tiszta evangélium továbbadása.

Magyar evangélikus egyházunkban még mindig tart a kegyelem ideje. Még mindig van lehetőség megtérésre. Egyháznak, gyülekezetnek, nekünk. Könyörögniünk Isten Szentlelkéért, mert nekünk is szól az ígélet: „*aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne.*” (Jn 4,14) Ha Isten megszánja népét, a kiszáradt folyómederben megcsillan a víz, majd csörgedezni kezd, és lassan folyóvá duzzad az Élet vize.

• DECHERTNÉ FERENCZY ERZSÉBET

Egy nyugalmazott evangélikus lelkész mondta, hogy nagyon sok mindennel megkeresték őt a hívek aktív lelkész korában. Például azazal, hogy a gyereket segítse evangélikus iskolába bejutni, a nagymamát egyházi szeretetotthonba elhelyezni, családon belüli konfliktust megoldani, valamilyen alapítványi támogatáshoz hozzájutni. A helyi politikusok, vállalkozók azzal, hogy egy-egy ünnepség fényét jelenlétével, valaminek a megáldásával emelje stb. És ezekkel nincs is semmi baj. Ami hitével és lelkiismeretével összeegyeztethető volt, abban segített és részt vett. A probléma abban van, hogy több évtizedes lelkészi szolgálata alatt senki nem kereste meg azzal: „Hogyan üdvözülhetek?”

A legfontosabb kérdés

„Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?” (ApCsel 16,30) Ez volt a filippibeli börtönőr egyetlen, legnagyobb és legsürgetőbb kérdése az öngyilkossági kísérlete

Környezetünk látja, mi minden tornyosul előttünk, mit sikerült megoldanunk.

A végső

utáni pillanatokban. Van-e ennél fontosabb kérdés, amit ember feltehet? Mi kell ahhoz, hogy az emberek eljussanak addig, hogy ezt a kérdést feltegyék? Miért nem kérdezik meg? Szégyellik, esetleg nem is tudják, hogy ez a kérdés a legfontosabb számukra? Te, kedves olvasó, feltetted már ezt a kérdést, vagy még magad előtt is szégyelled? Segített neked lelkészed, gyülekezeted, egyházad abban, hogy feltedd ezt a kérdést?

„Fecseg a felszín, hallgat a mély...”

Ilyenek vagyunk. Jobb esetben tárgyalunk, intézünk, sürgölődünk, megoldunk, elrendezünk, felvállalunk oly sok mindent. Rosszabb esetben fecsegünk, pletykálunk, látszatintézkedéseket teszünk. Környezetünk látja, mi minden tornyosul előttünk, mit sikerült megoldanunk. Volt egy kollégám, állandóan ügyeit intézte. Többször is mondta: „Mindenkinek megvan a problémája, így nekem is.”

Ő mindig problémáinak megoldásában volt, de mindig újabbak jöttek, ezért ez egy végtelenített folyamat volt az életében. Olyan, mint nagycsaládban a főzés, mosogatás, mosás, vasalás, takarítás. Ez a felszín, állandóan hullámvászonban, zúgásban, morajlásban van, mint a tenger 5–10 méter mélységig.

A nagy mélységben pedig, elásva, a csend birodalmában, tetszhalott állapotban, teljes némaságra ítélve, ott vannak az egzisztenciálisan legégetőbb kérdéseink. Vannak, akik, úgy élik le az életüket, hogy nem engedik a felszínre jutni ezeket. Egy-egy koporsó mellett is csak addig jutnak, hogy „Micsoda igazságtalanság, mindig a legjobbak mennek el”, vagy „Neki már jó, nem szenved”, vagy „Ilyen az élet, aki megszületik, annak meg kell halnia, ez ellen nem tehetünk semmit”.

Ő már az Úrnál van

Ács Gyula, hitvalló evangélikus kántortanító, aki Papp elvtársnak, a Veszprém megyei pártbizottság első titkárnak sztálinista birodalmában, még a 70-es években is evangéliumi irodalom terjesztése és ifjúság szervezése miatt házi őrizetben volt, amikor feleségét temette, a gyászolókat és megemlékezőket sírva, de mosolygva fogadta a zánkai temető bejáratánál. „Gyászoljunk és szomorkodjunk, hogy el kellett válni tőle, de örvendezünk, hogy már az Úrnál van!” – mondta.

Sokan megbotránkoztak rajta. Elsősorban azok, akikben a „Mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?” kérdés tetszhalott állapotban és teljes némaságra ítél-

célra mutatva

ve a mélyben volt elásva. Mert aki tudja, hogy a börtönőr kérdésére volt válasz – „*Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülj...!*” (ApCsel 16,31) –, az bízik is abban a Jézus Krisztusban, aki Lelke által mondatta ezt Pál apostollal és munkatársával, Szilásszal. Aki pedig bízik Jézus Krisztusban, az teljes bizalommal van irányában. Mint a kicsiny gyermek a szerető családban: el sem tudja képzelni, fel sem merül benne, hogy szülei ne javát akarnák.

A szemérmes egyház

A modern pedagógia egyik törekvése úgy oktatni, hogy a diákok kérdéseket fogalmazzanak meg, mert így könnyebb a tananyagot és a megoldásokat is elsajátítani. Olvasom az egyházi sajtót, részt veszek egyházi fórumokon, konferenciákon, stratégiai koncepciókkal találkozom, igehirdetéseket hallgatok, mégis

hiányérzetem van. Mintha az egyház megszólalásai nem segítenék azt, hogy az emberek eljussanak odáig, hogy először maguknak, majd egy avatott testvérnek, lelkésznek, feltegyék a kérdést: „Hogyan üdvözülhetek?”

Miért nincs az egyházban hiányérzet, hogy az emberek nem teszik fel ezt a kérdést? Jól végzi a munkáját az egyház, ha a Lélek nem tudja idáig eljuttatni a híveket, érdeklődőket, az utca emberét? Egy-egy temetési szolgálat után miért nem kérnek négy szemközti beszélgetést az emberek? Mi lesz veled, mi lesz velem? Az egyház annyira szemérmes, annyira nem akar tolamakodni, hogy szolgálata nyomán fel sem merülnek a legmélyebb egzisztenciális kérdések? „Az evangélikus iskola nem a misszió, hanem az oktatás

helye” – jut eszembe egy vita kapcsán egy lelkész szájából elhangzott vélemény. Vagyis nem annak a helye, ahol tanulás mellett feltáródhatnak a mélyben megbúvó kérdések. Én meg azt hittem, hogy az egyház szolgálatának mindig és mindenhol erre kell irányulnia. Hogy „régészként” a kérdésekről elhordja a sok rárakódott réteget, melyet évek, évtizedek egy emberi életben ráhordanak, mint a sivatagi szél a homokot az egyiptomi királysírokra.

Gyülekezetünkben negyvenkét éves korában egy háromgyerekes családapá 2010 márciusában közlekedési balesetben meghalt. Csak kenyérért szaladt le a boltba, de már nem tért haza. Felesége azonnal felkereste a lelkészt, és csak egy kérdés foglalkoztatta: „Hogyan üdvözülhetünk?” Előrement férje, itt maradtak

gyermekai, tágabb családja és ő.

Hogyan tovább, egyház? A végső célra mutatva!

Imádkozzunk azért, hogy változzon meg a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálata úgy, hogy minden területen (szeretetszolgálat, ifjúsági munka, belmisszió,

sajtószolgálat, oktatás, gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi, lelkészi, esperesi, püspöki, klerikus vagy laikus szolgálat stb.) kikerülhetetlenül feltörjön az emberekben a kérdés: „Hogyan üdvözülhetek?”! Vallom, hogy az egyház és benne a szolgálattevők – magam is beleértve – akkor végzik jól és Isten Szentlelkétől irányítottan szolgálatukat, ha ez a kérdés mindazokban, akik az egyház munkájával bárhol és bármikor is találkoznak, felmerül.

„*Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülj...!*” – mondta Pál és Szilász a börtönparancsnoknak. Akkor fog ez a válasz is életújító folyamatokat elindítani a Lélek által mindazokban, akik az egyház szolgálatával találkoznak, ha ezt megelőzően maga az egy-

ház, és benne minden szolgálattevő hagyja magát meggyőzni a Szentlélektől, elősegítve, hogy az emberekben az üdvösség szempontjából elsődleges kérdések szabadon törhessenek a felszínre. Üresen kong ugyanis a válasz akkor, ha az ember a kérdésig sem jut el. Az egyház megújuló szolgálata segítsen minél többeket eljutni idáig úgy, hogy szól az egyedüli lényeges és egyben végső célról, az üdvösségről és az oda vezető útról, melyet Jézus Krisztus készített el a golgotai kereszten.

• GARÁDI PÉTER

Hol és milyen módszerrel lehet hirdetni az evangéliumot? – Az evangelizáció helyszíne az egész világ: egyházi épület, családi otthon, kórház, börtön, temető, parlament, stadion, utca, természet; vagyis bárhol megszólalhat az ige, de leginkább ott, ahol szükségben élnek az emberek, akik „*híjával vannak Isten dicsőségének*” (Róm 3,23). Az evangelizáció módja elsősorban és döntően az ige hirdetése (1Kor 1,17–21), mert az evangélium Istennek ereje (Róm 1,16), amit nem

Az ige hirdetése a döntő és elsődleges, de ez együtt jár a gyümölcstermessel (Gal 5,22–23), Jézus követésével.

lehet ügyeskedve, hatásvadász módon pótolni, manipulálni, mímelni. Ugyanakkor Jézus példáján is tájékozódva, az evangelizáció sokkal színesebb, érdekesebb, személyre és helyzetre szabottabb, mint ahogyan azt sokan elképzelik vagy gyakorolják. Ebből a szempontból is érdemes végigtanulmányozni az újszövetségi tudósításokat: Jézus hol, hogyan, kik felé végezte az ige hirdetését? Nála nem lehet sablonokat felfedezni. Az evangelizáció történhet négy szemközti, kis közösségben vagy akár tömegek előtt is. Istent nem lehet megkötni, befolyásolni munkájában. Ott és úgy nyilvánul meg, ahol és ahogyan akarja. Belealázkodik akár még a templomokba, felekezetekbe, liturgiákba, dogmatikákba is, de bármikor szabadon túl is lép ezeken küldöttei, eszközei által is. Sokan ezért nem örülnek az evangéliumi mozgásoknak, újulásoknak, ébredéseknek, mert ilyenkor Isten maga veszi át az irányítást, és ez sértheti egyesek érdekeit.

Evangelizáció

Mi az evangélium? – Az evangélium jó hír, örömhír arról, hogy Isten Jézusban, Jézus által megváltotta az elveszett embert, világot a bűntől, haláltól, ördög hatalmától: „... úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

Mit nevezünk evangelizációnak? – Az evangelizáció ennek az üzenetnek hirdetése, átadása a Szentlélek által. Az evangelizáció a misszió és az ige hirdetésnek része ugyan, de ezen belül egyedi, speciális szolgálat. Koncentráltan, intenzíven, sodró, meggyőző erővel szól a bűnről, az elveszettségről, kárhazatról, az „eljövendő haragról”, de ugyanilyen módon hirdeti a szabadulást, a bűnbocsánatot, az új és örök életet. Az isteni vonzás ellenállhatatlanná válik a Lélek általi evangelizációban.

Ki az evangelizátor? – Minden hitre jutott, megtért, újjászületett ember a maga

módján, személyisége szerint és a kapott ajándékok alapján misszionárius is egyben. Képes arra – ha egyszerűen is –, hogy hirdesse szóval és tettel az evangéliumot, Isten országának valóságát. Ugyanakkor Isten kiválaszt és alkalmassá tesz embereket arra, hogy az evangéliumot „közelieknek” és „távoliaknak” érthetővé, befogadhatóvá tegyék. Ezek az evangelizátorok, evangélisták (Ef 4,11), akik a Szentlélek által megtisztított, irányított, ihletett emberek, akik ismerik a földi valóságot, de még inkább Isten akaratát, igéjét, örök és aktuális üzenetét; akik képesek az embereket Istenhez vezetni. Az ilyen emberek szavaikkal, gesztusaikkal, egész életükkel sugározzák, közvetítik Isten szentségét és szeretetét. Érzékenyek az emberek fájdalmára és Isten mentő szeretetére egyaránt. Forrón szeretik Istent és az embereket. A szívük összetört a világ bűne, fájdalma miatt, azonosulnak Jézus halálos emberszeretetével. Egyetlen céljuk van: embereket menteni az élet számára.

lehet ügyeskedve, hatásvadász módon pótolni, manipulálni, mímelni. Ugyanakkor Jézus példáján is tájékozódva, az evangelizáció sokkal színesebb, érdekesebb, személyre és helyzetre szabottabb, mint ahogyan azt sokan elképzelik vagy gyakorolják. Ebből a szempontból is érdemes végigtanulmányozni az újszövetségi tudósításokat: Jézus hol, hogyan, kik felé végezte az ige hirdetését? Nála nem lehet sablonokat felfedezni. Az evangelizáció történhet négy szemközti, kis közösségben vagy akár tömegek előtt is. Istent nem lehet megkötni, befolyásolni munkájában. Ott és úgy nyilvánul meg, ahol és ahogyan akarja. Belealázkodik akár még a templomokba, felekezetekbe, liturgiákba, dogmatikákba is, de bármikor szabadon túl is lép ezeken küldöttei, eszközei által is. Sokan ezért nem örülnek az evangéliumi mozgásoknak, újulásoknak, ébredéseknek, mert ilyenkor Isten maga veszi át az irányítást, és ez sértheti egyesek érdekeit.

Mit tehetünk az ébredésért? – Az evangelizáció az ébresztés szolgálata. A bűn ál-mában alszik a világ és néhol az egyház is. Az ébredésért imádkozni lehet, szabad és kell: egyénileg és akár ökumenikus közös-ségben is kiáltani, sírni, böjtölni. Az „el-hívottak” meg kell, hogy vallják bűneiket, oda kell, hogy szánják életüket teljesen, és be kell teljesedniük Szentlélekkel.

Milyen eszközei, gyakorlati feltételei vannak az evangelizációnak? – Valójában csak egy: a Szentháromság jelenléte, munkája, akit és amit semmilyen jó szándékú ügyködéssel nem lehet helyet-tésíteni. Ha Ő velünk van, mindenünk van, ha nincs velünk, semmink sincs. Nincs olyan áldott evangelizátor, aki hitet, életet tudna bárkinek is adni. Ugyanakkor a körülményektől, világi vagy felekezeti kultúrától függően törekedhetünk a jánosi útkészítésre. Néhányat felsorolok ezek-ből. Ízléses, figyelemfelkeltő meghívás, amibe beletartozik az ige és témaválasztás, plakátok, szórólapok készítése, a média igénybevétele. Munkatársak (valamilyen formában az egész gyülekezet) bevonása az imádkozásba, hívogatásba, látogatásba, az alkalom lebonyolításába. Beállíthatunk testvéreket az érkezők fo-gadásába, az alkalom alatti és utáni „vigyázásba”, szolgálatba: felügyelet, imádkozás, lelkipozítás, éneklés, bi-zonyoságtétel, szeretetvendégség, utógon-dozás(!). A tanúságtétel legyen rövid, ért-hető, természetes és Krisztusra mutató. A Lélek általi zenélés, éneklés sok aján-dékot közvetíthet: előkészít az ige befo-gadására, sőt sok esetben a tiszta evangéli-umot tartalmazza, Jézusra és a keresztre mutat, gyönyörködtet Isten szépségében, jóságában, ördögűző hatása. Az evange-lizációban mindig ott van a szent sűrgetés, a megtérésre hívás, ami nem lehet mani-pulatív, erőszakos, zsaroló. Isten szeretete az, amely megtérésre hív, megváltoztat és az új életben megtart. Óvakodjunk a mód-

szerek erőltetésétől, túldi-menzionálásától (kézfeltar-tás, felállás, előrehívás). Hagy-junk valamit a Szentléleknek is! Neki van hatalma arra, hogy bármely helyzetben, időben megérintsen. (Én egy konyhában éltem át az újjá-születést, házi bibliaórán, amely nem evangelizációs karakterű volt. A Szentlélek pillanatok alatt meggyőzött a teljes elveszettségemről, a megváltásról és az örök élet-ről.) Ugyanakkor, ha bizo-nyosak vagyunk abban, hogy Isten maga indít bennünket bizonyos eszközök, szokások használatára, tegyük szaba-don, az agapé szenzibilitásá-val.

Mi az evangelizáció kö-vetkezménye? – Az ige hirdetése a dön-tő és elsődleges, de ez együtt jár a gyümölcs-terméssel (Gal 5,22–23), Jézus követésével. Az egész

gyülekezetet fel kell készíteni a misszióra. Jézus a megtérés hirdetését összekötötte Isten országának megérkezésével, jelenlé-tével (Mk 1,15). Isten ajándéka a gyüle-kezet, amely mentőhajó, bárka, ahol me-nedéket találnak az elveszettek. Ugyan-akkor nem gettó, zártkörű társaság, ha-nem a társadalmat és a világot átjáró „só és világosság” is egyben. A parancs, a mandátum a világ evangelizálására, a népek Istenhez térítésére szól. Ezért tarthatatlan és használhatatlan a konstantinuszi korszak egyházmodellje, amely szerint az számít gyakorló keresztyénnek, aki temp-lomba jár és adakozik. Ez a szükséges minimum csupán. Gyakorló keresztyén az, aki követi a Bárányt, ahová megy

Fotó:
Győri Gábor Dávid

Országos evangelizáció, Deák tér, 2010

Az evangelizáció helyszíne az egész világ: egyházi épület, családi otthon, kórház, börtön, temető, parlament, stadion, utca, természet...

(Jel 14,4). Az egyháznak, a keresztyé-neknek be kell vonulniuk szolgálatukkal a családba, ismerősök közé, munkahelyekre, az intézményekbe, a döntéshozó testületekbe, saját kultúrájukba, a világba. A gyülekezet hatást gyakorol az egész tár-sadalomra, megváltoztatja a világot. „Menjetez ...!”

● SZEVERÉNYI JÁNOS

A fenti írás a Műfajkalauz keresztyén ren-dezvényekhez munkacímekkel rendelkező kézikönyvben fog megjelenni a Koinónia kiadónál.

Tégy bizonyosságot Krisztusról ma!

Ez volt a 2010-es, Dél-Koreában megrendezett Nemzetközi Missziós Konferencia szlogenje, mellyel az 1910-es Edinburghi Világmissziós Konferencia századik évfordulóját is köszöntötték. Az esemény három helyszínen (Szöul, Incheon – ahol az első keresztyén misszionárius partra szállt – és Pusan) zajlott 2010 nyarán.

Az 1910-es edinburghi konferenciát a XIX. (a nagy misszió évszázada) és a XX. század (a nagy egyháznövekedés évszázada) közötti missziós szemléletben megjelenő fordulópontnak is tekintik. A misszió hangsúlyai ettől kezdve a nyugati világ felől a világ többi részére tevődtek át. Ebben szerepet játszottak a XX. század történései: a világháborúk, a Szovjetunió megalakulása, a hidegháború, a

gyarmatok függetlenedése, és mind a Nyugat missziós szerepének hanyatlásához vezettek. Ezzel párhuzamosan egyre nagyobb teret hódított világszerte a szekularizáció és a nacionalizmus. Mindeközben, ahogy Samuel A. Moffett (1864–1939) száz évvel ezelőtt Edinburghban megjövendölte, „a koreai egyház felnövekedett a Szentlélek munkája és a hit ereje által, hogy azután vezető szerepet töltsön be a világ-

misszióban”. A 2010-es Nemzetközi Missziós Konferencia megrendezése felismerése annak, hogy a koreai keresztyénekre nagy feladatot bízott Isten, amelyet felelősségteljesen, alázatosan, bölcsen és hűségesen hivatottak teljesíteni.

A 2010-es koreai konferencia fordulópont kíván lenni a missziológiában és az abból következő gyakorlati feladatokban egyaránt.

A missziológiai nyilatkozat főbb elemei:

1. A misszió kiindulópontja a Szentháromság Isten felhívása az evangélium terjesztésére.
2. A missziológia feladata az emberi problémák tanulmányozása és elemzése (beleértve a missziós területek politikai, szociális, kulturális és vallási hátterét) és olyan biblikus meg-

kal konkrétabb és realisabb mód-
szerek ismertetése szükséges, mely-
ben nagy hangsúlyt kap a terepmun-
ka.

9. Fel kell ismerni a partnerségi viszony
kialakításának jelentőségét az egyes
gyülekezetek, egyéb helyi szerveze-
tek, egyházi szervezetek és iskolák,
valamint a missziós gyülekezetek
között.

10. A Koreai Egyház számára kiemel-
kedően fontos gyakorlati missziói cél
a Koreai-félsziget egyesítése. Ennek
érdekében részt kell vennie a kap-

**...különösen fontos a
következő generáció felé
végzett szolgálat.**

csolatépítésben, a folyamatos segé-
lyezés fenntartásában és az északi
disszidensek megsegítésében!

A Koreai Egyház mindezen célok
elérése érdekében elkötelezi magát a
világ más egyházaival való szoros együtt-
működésre.

KIÁLTVÁNY

**Nemzetközi Missziós Konferencia –
Korea 2010**

**Az 1910-es Edinburghi Világmissziós
Konferencia centenáriumának
megünneplése**

**Légy Jézus Krisztus tanúja még ma!
Koreai Missziós Szövetség**

MANIFESTO

**International Missionary Conference
of Korea 2010**

**Celebrating Centennial of 1910
Edinburgh World Mission Conference
Witness Jesus Christ Today!**

Korean Association of Mission

Fordította és szerkesztette:

Kis-Lánszki Réka és Kis Ferenc Balázs

Gyakorlati teendők:

oldások felkínálása, amelyek az adott
területen és az adott korban releván-
sak.

3. A misszió minden keresztyén felada-
ta, nem csupán néhányak távoli or-
szágokban végzett szolgálata: a meg-
felelő időben és helyen készen kell
állnunk az evangélium hirdetésére.

4. Az evangélium hirdetése mellett a
szociális felelősségvállalás is missziós
feladat, hiszen a szegénység, beteg-
ség, igazságtalanság miatt szenvedő
felebarátok mellett nem mehetünk
el tétlenül.

5. A számos vallás és sokszínű szociális
környezet kontextusában a misszió-
nak nem más vallások elítélésére, ha-
nem Jézus Krisztus mint egyetlen
Meváltó hirdetésére kell koncent-
rálnia.

6. A Koreai Egyháznak szilárd és be-
folyásos egyházzá kell válnia azáltal,
hogy folyamatosan megújul.

7. A Koreai Egyháznak segítenie kell
laikus tagjait elhívásuk megértésé-
ben, valamint bátorítani őket a világi
vezető pozíciók, nem csak lelkési
feladatok betöltésére.

8. A Koreai Egyháznak foglalkoznia kell
az olyan társadalmi változásokkal,
mint az alacsony születésszám vagy
az előregedő társadalom. Ezért külön-
ösen fontos a következő generáció
felé végzett szolgálat.

9. A teológiai képzésnek át kell hidal-
nia a szakadékot a hit és a teológia
között, és az eddig pusztán az elmé-
letre koncentrááló oktatásnak gyakor-
lativá kell válnia.

10. A Koreai Egyháznak bűnvallást kell
tennie amiatt, hogy szemet hunyt a
nemzeti szétválás és a két Korea kö-
zötti konfliktus fölött. El kell kötele-
ződnie a konfliktusok megoldása ér-
dekében, hogy a Szentlélek ereje és
Jézus Krisztus hatalma által létre-
jöhessen az egységes Korea, ahol az
evangélium mindenkire eljuthat.

1. A XXI. század egyházának missziós
egyházzá kell válnia. A gyülekezeti
tagok támogatásával kiküldött ele-
nyésző számú misszionárius helyett
az egész egyháznak tisztában kell
lennie azzal, hogy minden egyes ke-
resztyén megbízatása a saját családja,
barátai, munkatársai felé az evangéli-
um terjesztése.

2. Fontos a missziós célterületek éle-
tének holisztikus megértése, a szol-
gálat kiterjesztése az élet minden te-
rületére.

3. Kiemelkedően fontos a tanítványok
gyűjtése. Az egyik legsürgetőbb fel-
adat olyan bibliatanulmányozási mód-
szer kialakítása, amellyel áthidalható
az egyén élete és a Biblia közötti tá-
volság.

4. A gyors urbanizáció újabb, tipikusan
városi problémákat vet fel; a város-
misszió feladata ezekre fókuszálva
elérni azokat, akik szociális nehézsé-
gekkel küzdenek.

5. A különböző missziós területek
különböző társadalmi problémákat
vetnek fel, mint például nemi disz-
krimináció, fogyatékoság, szegény-
ség, társadalmi rétegek közötti kü-
lönbségek, betegségek, analfabétiz-
mus, környezetszennyezés, emberi
jogok hiánya. Mindezekkel kapcsola-
tban megfelelő missziós stratégia
kidolgozása szükséges.

6. Más vallásokkal kapcsolatban érett
missziós hozzáállásra van szükség.
Amellett, hogy tiszteletben tartjuk
más vallások követőit, fontos, hogy a
keresztyének hitvalló Krisztus-köve-
tő életet éljenek. Ugyanígy, a migrá-
cióból adódóan multikulturálissá váló
társadalom sajátos problémafelveté-
seire választ kell keresni.

7. A vezetőképésben nem csak a
lelkési vezetők, hanem a laikusok
képzésére is hangsúlyt kell fektetni.

8. A misszionáriusok képzésében sok-

Az elmúlt száz év világevangelizációs törekvései

A Lausanne-mozgalom

1910-ben a skóciai Edinburgh-ba hívta össze John Mott az első világevangelizációs kongresszust. Billy Graham kezdeményezésére a svájci Lausanne-ban 1974-ben hívták életre a Lausanne-i Világevangelizációs Kongresszust. A második lausanne-i kongresszus 1989-ben a Fülöp-szigeteki Manilában volt. A mozgalom lényege ezzel a mondattal jellemezhető: „A teljes evangéliumot az egész világra, az egész egyház által.” A Lausanne-mozgalom az Evangéliumi Világszövetséggel (Aliansz) karöltve hívta össze a harmadik kongresszust, amelyen 197 országból több mint 4200 evangelizációs és missziói vezető találkozott október 16–25. között a dél-afrikai Fokvárosban.

Az alábbiakban ismertetjük a fokvárosi kongresszust megelőző három találkozó essenciáját.

Egyben felhívjuk a figyelmet Nagy Antal Mihály református teológiai tanár *A misszió bibliai alapjai* című nagyszerű könyvére (Sárospatak, 2010), melyből a lenti ismertetőt kivontuk. (A könyvet a Sárospataki Református Teológiai Akadémia könyvtárában lehet megrendelni.

Telefon: 06 47 312 027 • SZJ

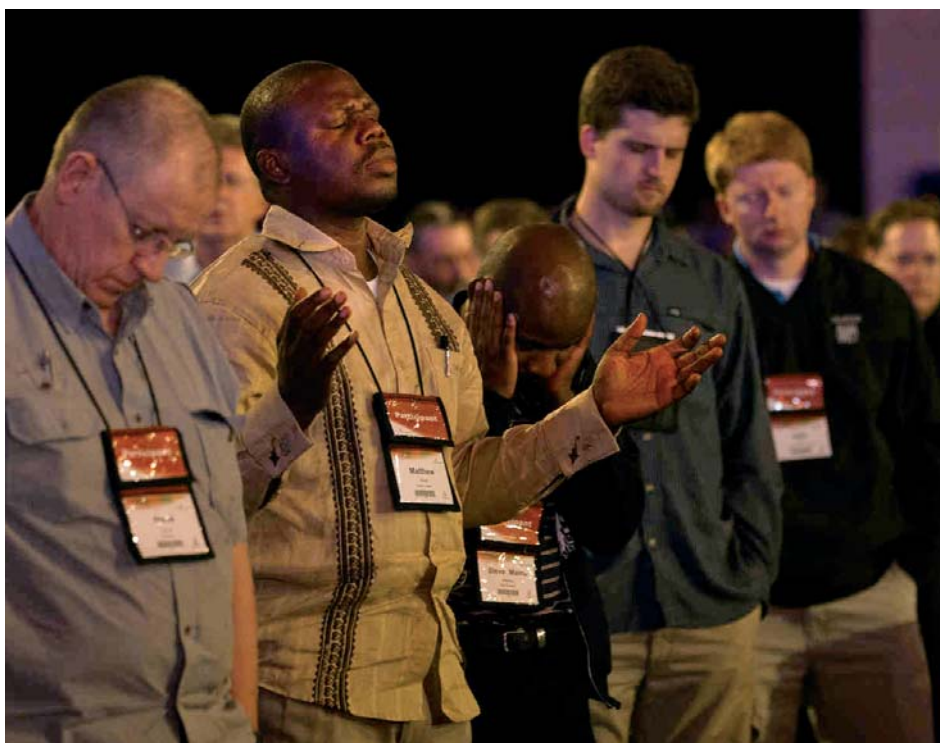
Nagy Antal Mihály:

A misszió bibliai alapjai

Edinburgh, 1910. június 14–23.

A modern ökumenizmus korszaka az első világmisziói konferenciával kezdődött. Ökumenikusnak nevezzük azt a törekvést, amely a keresztyéneket összetartozásuk tudatára akarja ébreszteni, és a keresztyén egyházak egységét kívánja munkálni. Az egyház missziói feladata és egysége elválaszthatatlan. A konferencia után jelent meg John R. Mott könyve *A keresztyén missziók döntő órája* címmel (magyarul Victor János fordításában). A szerző felhívta a figyelmet arra, hogy azért nem terjed eléggé a keresztyénség, mert akik hir-

detik, azok oly kevésbé hasonlítanak Krisztusra. A nem keresztyén népek emiatt elhatárolódnak az evangéliumtól, és saját vallásukat erősítik összekapcsolva a nemzeti eszmével; a hazához való hűség együtt jár a váláshoz való hűséggel. A konferencia helyesen ismerte fel az idők jeleit és a tennivalókat, nem róható fel nekik, hogy az egyház teljes egészében nem ébredt fel. Kirajzolódtak az ökumenikus missziói szemlélet alapvonásai: az evangélium hirdetése nem csak szavak, hanem cselekedetek, megszentelt élet kérdése is.

A fotók a dél-afrikai Fokvárosban rendezett III. Lausanne-i Világevangelizációs Kongresszuson készültek

**Lausanne (Svájc), 1974. július 16–25.
Nemzetközi Világevangelizációs
Kongresszus**

Ekkor indult az ún. Lausanne-mozgalom, melynek célja, hogy a világ evangelizálásában résztvevők egységes, biblikus teológiai alapon végezzék szolgálatukat. A *Lausanne-i elköteleződés* című nyilatkozat megfogalmazza az alapelveket:

„Elfogadjuk a Biblia hitelességét. Elutasítunk minden szinkretizmust, egy Megváltó és egy evangélium van. Az evangelizáció lényege a történeti és bibliai Krisztus megváltóként és Úrként való hirdetése. Az egyház Isten népének közössége. A szociális akció nem evangéliumhirdetés, a politikai felszabadítás nem üdvösség, de a szociális és a politikai tevékenység keresztyén kötelesség. Mindenhol legyenek bennszülött vezetők, és a vezetői magatartás ne uralkodásban, hanem szolgálatban valósuljon meg. A gonosz nem csak gyülekezeten kívüli hamis ideológiákban jelenik meg, hanem a gyülekezeten belül is, ha valaki más evangéliumot hirdet. Hisszük, hogy a bűn felismerése, a Krisztusba vetett hit, az újjászületés, a hitben való növekedés mind a Szentlélek munkája, és hogy Krisztus személyesen fog visszajönni.” (kivonat)

**Manila (Fülöp-szigetek),
1989. július 11–20.
Második Nemzetközi Világevangelizációs
Kongresszus (Lausanne II.)**

A kongresszus állásfoglalásait a *Manilai kiáltvány* tartalmazza, mely a Lausanne-mozgalom meggyőződéseit, szándékait és indítékait foglalja össze, a *Lausanne Covenant* kibővítéseként, amelyet a missziói szolgálat aranyábecéjének is nevezhetnénk. Vallást tesz Krisztus páratlansága mellett, elveti a sok út teóriáját. Az ember bűnös, elveszett Krisztus nélkül, mert egyedül Ő Isten inkarnációja, aki a kereszten a mi bűneinket hordozta, legyőzte a halált. Más vallások és ideológiák nem alternatív utak Istenhez. Az egyház minden tagjának Krisztust kell ismertté tenni a világban. A Szentlélek bizonyágtétele nélkül nem lehetséges újjászületés és új élet. Az irat elfogadja a társadalmi, szociális kérdések iránti nyitottságot és az aktivitás szükségességét a teljes evangélium részeként. Minden felekezeten ki kell lépnie önmagából, ismernie kell a társadalmat, amelyben él és munkálkodni a vallási és politikai szabadságért.

Banka Gabriella

Megszokott csodák

A szőlő nedvet őrző veleje,
a tenger szelíd vagy dühödt ereje,
az esőcsepp száradó gyöngyei,
a harmatos hajnal örömkönnyei,
a kalászba szökő elszórt búzaszem,
virágszőnyegek a réteken,
a gyermekáldás, a növekvő nemzedék,
az Istenkereső ember, a napi eleség,
a szellő illatot hintő tenyere,
az élet vége és titkos eleje,
a megújuló csont, a nyomot sem hagyó seb,
társad jelenléte és a házadat őrző eb,
a nap, a hold s az összes csillagok,
teremtett természetes villanyok,
egy idegen arcra érkező mosoly,
gyermekkéz, simított homlok,
mely túl komoly.

Az apadó ár, a tapadó sár,
a vágató ló, az olvadó hó,
a vetésre váró szántás,
a levesbe csorgó rántás,
a dagadó kenyértészta,
a padlásra kúszó létra,
a vakságra bíró megszokás.
Megújult szemmel mily csodás
a testedben futó erezet,
a lábad, a vállad, a két kezed,
a hajad, a szemed, a homloкод,
keresztet cipelő két karod,
ruhád kifeslett szövete,
koronád tüskeverete,
a sarudban csillogó homokszem,
a szívedből áradó kegyelem,
a nem remélt megoldás,
a nem várt segítség,
a haragra kapott csendes szelídség,
a régi szeretet újult eleje,
az Újszövetség régi ereje!

Mit szólnál hozzá, ha valaki azt a parancsot adná ki tizenegy embernek, hogy fúrjanak alagutat a Kárpátokon keresztül tulajdon kiskésükkel? Bizonyára azt mondanád, hogy lehetetlen. Ennél még sokkal nagyobb parancsot adott Jézus tanítványainak a mennybemenetel napján. „*Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket...*”

A csodálatos missziói parancs

Máté evangéliuma 28,18–20

Dannhauser László

Csodálatos parancs. Ilyet még király sem adott e földön. Voltak hódítók, akik az összes népek leigázására törekedtek, de azoknak hadvezérek, állami pénztárak és sokmillió hadseregek álltak rendelkezésükre. És így sem sikerült. Hát Jézusnak? Tizenegy szegény, tudatlan és egyszerű tanítvány állt a rendelkezésére. Szédítően nagy a

feladat: az egész világ meghódítása. Egy olyan ország számára kellett polgárokat toborozniuk, mely láthatatlan és kézzel meg nem fogható. És olyan király zászlaja alá kellett katonákat toborozniuk, Akinek nincsen látható trónja és hadserege. Összeroppantak volna a tanítványok a misszió súlya alatt, ha nem támogatja őket Jézus két ígérettel: „*Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.*” „*És íme, én titeket vagyok minden napon a világ végezetéig.*”

„Nékem adatott minden hatalom.” Közönséges ember ilyet sem mondhatott soha józan ésszel. De Jézus elmondhatta, mert Ő Isten volt. „*Én és az Atya egy vagyunk*” (Jn 10,30). Mennyből szállott alá és oda tért vissza (Jn 3,13) ítélni élőket és holtakat. És senki sem nyithatja meg a mennyek országát az ember előtt, csak Ő, mert senki sem mehet az Atyához, csak Ő általa. Imádságaink is csak az Ő nevéért hallgattatnak meg. Neki adatott át minden ítélet, uralom és bírálat, ezért jön el hatalommal és igazsággal egykoron.

De Néki adatott minden hatalom a földön is. Hódító útjában senki és semmi meg nem állíthatja (Zsolt 2). A tör-

ténelem is igazolja, hogy Jézus él és világrészek hódoltak meg előtte, sőt hódolnak meg ma is. A világ térképén, ha lassan is, de mindig kevesebb lesz a „fekete folt”, mert a „világ világossága” hirdettetik széles e világon. Egészen bizonyosak vagyunk abban, hogy a misszió azért van jó kezekben, mert Krisztus kezében van.

Csodálatos Jézus missziói parancsa azért is, mert a tartalma csodálatos. Jézus nem személyválogató. Mi sokszor szeretnénk megkötni Isten kezét, és válogatunk a munkákban és emberekben. Jézus szívéhez minden nép egyformán közel áll, mindenkit üdvösségre kíván vezérelni.

Csodálatos ez a parancs azért is, mert nem adott a tanítványoknak ehhez a hódító hadjáratához semmi mást, csak az Ő evangéliumát és a tanítványság pecsétjét. Az ige sziklazúzó pörölyét és a jégpáncélt is megolvasztó szeretetét. És ma sincsen több a misszionáriusok kezében. Nem magukat hirdetik, hanem a Krisztust, az ő drága, örvendetes üzenetét, azt, hogy van bűnbocsánat, van kegyelem, van szabadulás, van örök élet. Megbékélt az Isten Krisztus

AZ EVANGÉLIKUS EVANGÉLIZÁCIÓ LAPJA

Magazinunk elődjének, az *Élővíznek* korabeli fejléce

Zuglóban...

Jézusban, és nem haragszik többé reánk, mert minden elvégeztetett. Erre az üzenetre mindenütt várnak, ahol bűnös emberek élnek.

Jézus másik biztató kijelentése a nagy misszióparancsnál: „*Íme, én titeket vagyok minden napon a világ végezetéig.*” Minden ígéret értéke attól függ, ki ígéri. Akinek ilyen csodálatos hatalma van a mennyen és földön, annak ígérete is csodálatosan nagy értékű: „*Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.*” (Zsid 13,8) Mily sok hitetlen utazó állt már meg értetlenül egy-egy misszionárius kunyhója előtt, kérdezve, honnan az erő, a támogatás, a pénz, a segítség, hogy ezt az emberfeletti munkát egy életen keresztül végezni tudja. A válasz egyszerűen ez volt: Jézus velünk van!

A missziói parancs nem akárcikinek szólt, hanem Krisztus tanítványainak, akiket kihívott a bűn rabságából és igéjével megtisztított. Csak azt küldi ki az Úr, akit előbb elhívott. A missziói parancs azóta is minden tanítványnak szól, akit az Úr néven szólított valahol és megszabadította a bűnös kárhozat rabságából. De azoknak parancs! Misszió nélkül nincsen Krisztus-követés. Ébredés és misszió ikertestvérek. Egyszerre jönnek e világra. Ami az újszülöttek a kiáltás, az a felébredt embernek a bizonyoságtétel és misszió. Isten ma is a tanítványokat küldi széles e világra, a pogánymisszióba.

Isten felébredt magyar népe, van-e neked kiküldötted? Ha nincsen, hol a hiba? A parancsostól Krisztusban vagy az engedetlen tanítványokban? Az Olajfák hegyéről elindult egykor a tizenegy tanítvány gyermeki hittel és bizalommal, és ennek késői gyümölcse vagyunk mi is. Tè mikor indulsz?

Forrás:

ÉLŐVÍZ – az Evangélikus Evangélikus lapja, V. évfolyam 11. szám (1949. május 22.)

...ismételten volt evangelizáció. A(z 1949.) szeptember 18–23. között lefolyt legutóbbi az előzőktől egy és más megkülönböztette. Eddig meghívott vendéglelkészek végezték az evangelizációt, most maga a gyülekezet lelkésze vállalkozott rá avégett, hogy pásztor és nyája együtt újulhassanak meg, az utómunka természetesen biztosítva lehessen, hogy mindenestül a gyülekezetet magát építse a Lélek. Az evangelizáció hetét kétheti előkészület előzte meg. Előbb egy héten át reggelente a lelkészek, gyülekezeti munkások kis közössége állt Isten igéje elé, s könyörgött az áldásért. Rákövetkezően egy hétig esténként a gyülekezet magja, a konferenciákról

hazatértek gyülekeztek egybe, számoltak be lelki életükről, s imádkoztak az evangelizáció áldásáért maguk és az egész gyülekezet számára. Már ezeken az estéken sokan imádkoztak, többen először a gyülekezetben. Ezután az evangelizáció hetén 150–200 lélekkel telt meg a kis imaterem estéről estére. Az utóösszejöveteleken is aránylag sokan voltak (60–70-en), beszélgetés folyt a hallottakról és sok sok imádság. Gyümölcsei eddig: 64-en jelentkeztek gyülekezeti munkára, látogatásra; anyagi segítség nyújtására s egyéb szolgálatra; vasárnaponként este az egész gyülekezet számára evangelizáció indult a régebbi, alig látogatott délutáni istentisztelet helyébe; a szülők számára egy külön evangelizációs összejövetelt tartottak azóta; a serdülő gyermekeket vasárnaponként hívják össze. Egyszóval gyülekezeti munkakezdet hozott ez a szeptemberi evangelizáció.

Forrás:

ÉLŐVÍZ – az Evangélikus Evangélikus lapja, V. évfolyam 22. szám (1949. október 23.)

Isten éltesse a 80 éves Szokolay Sándor Kossuth-díjas evangélikus zeneszerzőt, magazinunk állandó szerzőjét!

Nyolcvan év négy negyedben

Orosházi evangélikus családból származom. A legnagyobb magyar evangélikus „falut” a XVIII. század közepén, a Tolna megyei Zomba községből hitük miatt elmenekült lutheránusok alapították.

Eleim, a Szokolayak és a Holecskák, nemcsak hagyományból gyakorolták, hanem tudatosan élték is a lutheránus hitet. Életem első tizenkét évét mégis szórványlutheránusként éltem. Édesapám Kunágotán volt községi hivatalnok, a lelkészek motoron, kerékpáron, lovas kocsin érkeztek hittanórát vagy házi istentiszteletet tartani. Fecske Pál, Benkóczy Dániel, Keken András pásztorolták a kicsiny nyájat. Igazi, szép, orgonás szertartáson a nem túl gyakori orosházi látogatásainkon vehettünk részt. Édesapámat két évre Gyöngyöspatára, majd Gyöngyösre szólította a hivatal. A tiszta katolikus vidéken meglepő volt számomra iskolatársaim elképzelése a protestánsokról. Szerencsére a plébános segítő, jó pásztornak bizonyult. Mikor váratlan lakásgondunk adódott, kérés nélkül befogadott bennünket a plébániára. Talán miatta érzem ma is fontosnak az ökumenét! Tizenkét éves voltam, mikor visszakerültünk Orosházára. Az evangélikus gimnázium tanulója lettem. Fürst Ervin lett hitoktatóm, lelkészem, és igazi atyai barátom. Rám elsősorban az hatott, ahogyan a liturgiát és főleg az úrvacsorát celebrálta,

minden szava, gesztusa ott és akkor megélt hitből fakadt. Hamarosan megszületett az elhatározás: pap leszek. A zene azonban közbeszólt. Békéstarhosra kerültem a híressé vált énekiskolába, ahol rövid idő alatt kiderült, hogy muzsikos, zeneszerző leszek.

**„Énekeljétek új éneket az Úrnak! ...”
(Zsolt 96,1)**

Tarhosról egyenes út vezetett Budapestre, a Zeneakadémiára. 1950-et írtunk. Nem volt egyszerű helyzet egy vidéki ifjú számára, akit tarhosi (tulajdonképpen népi kollégista) múltja miatt tárt karokkal várt a mozaik. Szerencsére az akadémián akkor még ott volt számos régi vágású tanár, akik segítettek eligazodni a nehéz, olykor kimondottan veszélyes időkben. Ádám Jenő, Bárdos Lajos, Harmat Artúr, Farkas Ferenc, Gárdonyi Zoltán, Nagy Olivér és még jó néhányan. Életem kivételes ajándéka, hogy növendéke lehettem Kodály Zoltánnak. Sziklaszilárd jelleme, nyíltan vállalt világnézete ordító ellenpélda volt a kommunista diktatúra kultúrpolitikájának világában.

Hatalmas lelkesedéssel dolgoztam. Hangszeres és vokális darabokat írtam. Huszonévesen már oratórikus művet szerkeztem, és az első időkben szakrális mű is született: *Cantate domino canticum novum*.

**„Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk!”
(Zsolt 122,1)**

**„Milyen jó hálát adni az Úrnak, és zengetni neved dicséretét, ó Felséges!”
(Zsolt 92,2)**

A nagyszabású oratórikus művek, de főleg a színpadi darabok, operák többéves szakadatlan (belső) kényszermunka árán jönnek létre. A színpad megköveteli a szigorú dramaturgiát, a folyamatos drámai feszültséget. Néha egy vidám lakodalmi tánc, bölcsődal, vagy imádság kellemesen oldja a feszültséget, és változatosságot jelent, nemcsak a hallgatónak, hanem a zeneszerzőnek is. Az operák általában tragikusan végződnek, a halottak végtisztessége nem nélkülözheti a szakralitást. „Templomot csinál az operából” – mondogatták, mikor a *Vérnász* fináléjában térdre esett minden szereplő a színpadon, vagy a *Hamlet*ben az öngyilkos Opheliát a klérus

tiltása ellenére én, a zeneszerző, megajándékoztam egy rövid rekviemmel.

A hatvanas évek második felében kerültem kapcsolatba a Lutheránia énekkarral. Zeneszerzői és evangélikus identitásom talált végre egymásra. Hosszú évekig voltam házi szerzője az együttesnek. *Karácsonyi pasztorál, Pünkösdi ének, Gályarab kantáta, Bornemissza kantáta*, számos kisebb a capella mű sorjáztak egymás után, majd jött a két nagy évfordulóra a *Confessio Augustana* és a *Luther kantáta*. Weltler Jenő bácsi nagy zenei inspirátor volt. Életem egyik legnagyobb lelki élményét is neki köszönhetem: egy alkalommal elkísérhettem a Márvány utcába, ahol felejthetetlen délutánt tölthettem el társaságában Ordass Lajos püspökkel.

Mikor 1992-ben Jenő bácsi meghalt, *Korál rekviem*et írtam emlékére. Egyik kollegám megjegyezte, életében nem hallott még ilyen vidám rekviemet. Ennek megírásában egy kedves emlék motivált, egyszer Jenő bácsi derűsen azt mondta: angyalkáim, most számoltam össze, életemben legalább harmincezerszer álltam nyitott

sír mellett, és ezzel együtt azt mondom: nem félek a haláltól.

„Megőriz az Úr jártodban-keltebben, most és mindenkor.” (Zsolt 121,8)

1994-ben Sopronba költöztünk. Nyugdíjas lettem, és ennek megfelelő terveket szövegettem: életműrendezés, bizonyos darabok átdolgozása, írások, hangzó anyagok rendezése. Ehhez képest megszületett két opera, több oratórius mű, szimfóniák és több tucatnyi vokális darab, döntő többségük szakrális.

Az új egyházkerület első püspökszentelésére zenébe foglaltam a Miatyánkot. A néhány perces kórusmű az egyik legnagyobb zenei kihívás volt életemben.

Megjelent egy beszélgető könyvecske: *Credo ergo sum* (hiszek, tehát vagyok) címmel. 75. születésnapomra egy kedves tanítványom, Radics Éva emlékkönyvet szerkesztett.

Régi vágyam teljesült két éve: eljutottam a Szentföldre. Fantasztikus élmény volt látni az eredeti helyszínt! És mégis az út

végén egy kis nyugtalanság fogott el. Az kilenc nap mint egy gyorsított felvétel rohant el. Azt éreztem, túl rövid volt az idő mindenütt. Berlemben meg kellett volna hallgatni a *Karácsonyi oratóriumot*, Názáretben a *Magnificat*ot, Jeruzsálemben a passiókat, a Genezáreti-tó partján a *Jesu meime Freude* motettát, és legalább a 147-es kantátát. Aztán itthon lassan helyükre kerültek a dolgok, és valahányszor az említett Bach-műveket, vagy egyéb szent zenét hallgatok, gondolatban előjönnek a megfelelő szent helyek, és végtelenné tágul a rövidke utazás.

A rendezgető életmód még mindig várat magára, újabb és újabb darabok írását tervezem, a tempó pedig már nem a régi. Majdnem ötven éve annak, hogy Kodály dedikálta nekem a *Budavári Te Deum* partitúráját: „Szokolay Sándornak, hogy egyszer ő is megírhasa a maga Te Deumát”, majd szóban hozzátette: „és oka is legyen rá”.

Van okom rá. Nyolcvan éve hord tenyerén a Jóisten.

● SZOKOLAY SÁNDOR

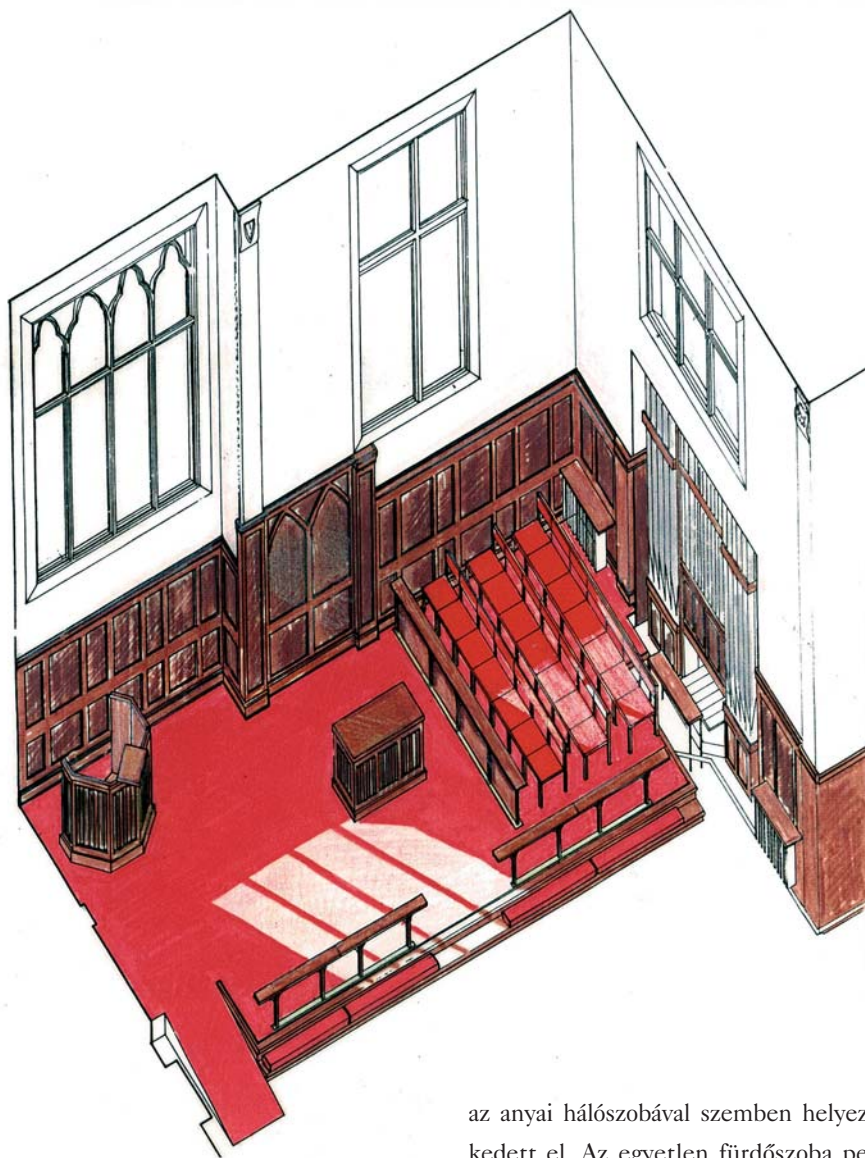
Régi és új templomok

A darlingtoni Elm Ridge metodista templom

Elm Ridge, amelyet „templom a kertben” néven is emlegetnek, eredetileg családi kúriának épült 1867-ben. A hegyormon álló házhoz hatalmas birtok és lélegzetelállító panoráma tartozik.

Az eredeti előszobába belépve a látogatók impozáns lépcsővel találtak szembe magukat, amely fölédélre nyíló óriási négy osztatú ablak emelkedett. „Akkora, mint egy templomablak!” – jegyezte meg róla szinte látnoki módon a ház egy korábbi lakója. Az eredeti házban az előszobától jobbra helyezkedett el a dolgozószoba, emögött könyvtár, mögötte pedig a szalon hatalmas, nyugatra néző ablakfülkével. Az előszoba déli oldalán a kertbe lehetett kijutni; az előszobától balra az étkező – most könyvtár – szintén délre néző ablakkal. Itt nem történt szerkezeti átalakítás, és meghagyták a diszkréten beépített zsalugátereket is. A többi földszinti helyiség jobbról csatlakozik az előszobához folyosón keresztül: konyha, ruhatárak, kamrák, tárolóhelyiségek, a tejfeldolgozó, valamint a hátsó lépcső, amely a folyosóból indult.

A szolgák lakrészei az első emeleten, a hátsó lépcső tetején helyezkedtek el.

Szintén az emeleten kapott helyet három nagy hálószoba egy-egy apró öltözőszobával és egy nappali. A meredek hátsó lépcső tovább folytatódott a második emeleti gyerekszobákhoz. A tanulószoba

az anyai hálószobával szemben helyezkedett el. Az egyetlen fürdőszoba pedig a tanulószoba mellé került.

A kúria ötven évig szolgálta a népes családot, de a szülők halálát követően az épületet hamarosan már senki sem nevezte az otthonának: 1929-ben a há-

zat a földekkel együtt eladták.

Darlington városa ekkorra már gyors ütemben kiterjesztette lakóövezetét nyugati irányban Elm Ridge köré. Ezen házak jó részét a metodista közösség tagjai népesítették be, akik így meglehetősen távol kerültek mind a városközponti templomtól, mind pedig a vasútállomáshoz közeli gyülekezettől. Így merült fel az igény egy, a lakhelyükhöz közelebb fekvő új épületre. Egy Elm Ridge közelében lakó férfi, Harroway, a városközponti gyülekezet tagja, felismerte, hogy a családi kúria templommá alakítható, majd meggyőzte barátait a gyülekezetéből, hogy gyűjtsenek a megvásárlására és átalakítására, amibe ő maga is komoly összeggel szállt be.

A munkát 1932-ben fejezték be Harroway felügyelete mellett. Az épület nyugati szárnyának mindkét szintjét teljesen megszüntették, így jött létre a 250 főt befogadó istentiszteleti terem. Az eredeti padlót tölgyfa padlóval borították, a tetőt mestergereendákkal támasztották alá, amelyeket új faburkolat alá rejtettek; tölgyfa burkolat került a falakra, és tölgyfa padokkal rendezték be a termet, az ablakokat pedig úgy alakították át, hogy megfeleljenek a szentély és a szószék által körülhatárolt tér, az úrvacsorai közösség stb. méreteinek. Ennek központjában helyezkedik el az a lépcsőházi ablak, amelyet mérete miatt már korábban templomablaknak vizionáltak, és amelyen keresztül nem ritkán fácánok, mókuskok vagy éppen sündisznók láthatók és terelik el a figyelmet a prédikációról.

A vasárnapi iskola helyisége foglalta el a korábbi konyhát és a tejfeldolgozót. A hálószobát, valamint az azzal szemközti szobát imaszobává, illetve lelkészi irodává alakították át, az öltözőszobából pedig titkárság lett.

Az ünnepélyes megnyitóra 1932. június 8-án került sor a városközponti gyü-

lekezeti teremben tartott ebédet követően, melyre városi méltóságokat és a helyi gyülekezetek tagjait hívták meg. Több mint ezer ember gyűlt össze az Elm Ridge felé vezető úton a ceremóniára, amikor is Harroway bejelentette, hogy a projekt összes fennmaradó költségét állni kívánja – hatalmas terhet véve le ezzel az új gyülekezet válláról. A későbbiekben beépített orgonával gazdagodott az épület, valamint a megnövekedett taglétszám miatt 1986-ban, Keith Garner lelkész szolgálata alatt szükségessé vált a galéria megépítése. 1990-ben új előcsarnok készült, 1999-ben a szentélyt alakították át, hogy az istentiszteleteket egy rugalmasabban beosztható tér szolgálhassa. A munkálatokat Malcolm Cundick építész, gyülekezeti tag vezette. Ez alapvetően a kórus padsorainak eltávolítását, egy nagyobb emelvény kialakítását, a szószék és az úrasztala átalakítását, a korábbi padsorok szétszedhetővé tételét, valamint a templom teljes újrafestését jelentette. Az új épületrész alkalmasnak bizonyult a város gyülekezeteinek közös produkciója, a *Remények és álmok* című keresztényen musical próbái számára is, melyet a dar-

lingtoni városi színházban mutattak be 2000 júniusában.

A templom körüli hatalmas földterületeken gyakran tartanak kültéri istentiszteleteket, évente rendeznek kerti partit és számos más programot.

• MALCOLM CUNDICK

Fordította: Kis-Lánszki Réka és Kis Ferenc Balázs

Az eredeti, angol nyelvű cikkek, alaprajzok és további képek megtalálhatók a Missziói Központ honlapján:

<http://misszio.lutheran.hu/2007/?oldal=hid-magazin-extra>

Mit rákentek

Az ökumenikus Luther

Sokan bírálják Luther munkásságát – okkal, ok nélkül. Reménytelen vállalkozás lemosni róla mindazt, „mit rákentek a századok”: címkei, bélyegei levakarhatatlanok. Vagy talán meg lehet bárkit is győzni,

hogy Luther nem „egyházújító”, nem „egyházalapító”? Hogy nem újabb „egyházszakadás előidézője”, nem „Európa megosztója”? Ki hiszi még el, hogy amit tett, azt az egyetemes (katolikus) egyházért tette, s nem pedig ellene? És kinek jutna eszébe reformációját ökumenikus cselekedetként értelmezni?

Idézzük az egyik Luther-kutató szavát az akkori helyzetről: „Az egyház még soha nem volt olyan nyomorult helyzetben, mint napjainkban. Látszólag ugyan békében, jólétben és biztonságban él, az istentiszteletek számában sincs hiány. Alaposabban szemügyre véve azonban az utolsó idők jeleit mutatja: elegettség és teljes szétesettség! Az evan-

gélium hangja gyakorlatilag elnémult. Ahogyan a szószék, úgy az oltár sem az, ami kezdetben. A szentségeket könnyelműen veszik, sokan már nem is élnek velük, az egyház imádsága száraz, erőtlen, gyökértelen, lélektelen.” (Heinrich Böhmér)

Mindezt akkoriban sokan látták. Tévedés azt állítani, hogy csak Luther figyelt föl rá, tette szóvá, írt ellene. (Lásd a Kiskáté előszavát!) A panaszáradat már egész Németországot elborította. Elsősorban a papság miatt voltak elégedetlenek a tartományok, a fejedelmek, a rendek, a polgárok, a köznép, de bármennyire hihetetlennek tűnik, még maga a pápa is. Egyik hírvivője által a következő tartalmú üzenetet küldte Németországba az elégedetlenkedők lecsillapítására: „Tudjuk jól, hogy ez utóbbi néhány év alatt vallási téren is sok visszaélés és kihágás történt, s az állapotok igencsak megromlottak. Nem

csoda, ha a betegség a fejtől a tagokra, a pápától az alsóbbrendű papságig terjedt, úgyhogy hosszú időn át nem akadt senki, aki jót cselekedett volna. Mindent elkövetünk e bajok orvoslására, s ezért elsősorban a római udvart fogjuk megreformálni, ahonnet e bajok származnak.” (VI. Hadrián pápa)

Ennek ellenére az egyházban senki nem tett semmit, a visszaélések pedig már tűrhetetlenné váltak, ezért a laikusok a tartományokban maguktól kezdték azokat megszüntetni. A papokat megvetették, úgyhogy már-már attól kellett tartani – ha tanításával Luther közbe nem lép, s ki nem oktatja a népet a Krisztus s a felsőbbtség iránti enge-

delmesség tekintetében –, hogy akkora zűrzavar támad, mely az egész országot romba dönti. A visszaélések megszűntetése tehát már kezdetét vette, amikor Luther megszólalt. A reformáció azért ökumenikus cselekedet, mert sokak elégedetlenségéből és egy, a helyzetet orvosolni akaró bátor ember felelősségvállalásából született!

Egyházi hovatartozástól függetlenül ma már mindenki egyetért abban, hogy erre a reformációra szükség volt, ahogyan az egyik római katolikus szaktekintély kifejezésre is juttatta: „A római katolikus egyház rászolgált arra a kritikára, amellyel Luther a XVI. században illette.” Érdemes azonban azt is idézni, ami erre az őszinte kijelentésre evangélikus részről válaszként elhangzott: „Ha Luther a mai római katolikus egyházzal találkozik, nem lett volna szükség reformációra!” Íme, az ökumenikus párbeszéd egyik gyöngyszeme!

Mindez öröndetes. Kérdés: feloldódtak-e az évszázadok során kialakult, máig meglévő ellentétek? Ha most csak az egyház Luther által felsorolt hét ismertetőjegyére gondolunk, a legőszintébb egységstörekvés is reménytelen vállalkozásnak tűnik. Hol a szentbeszéd és az íghirdetés közös nevezője? Vagy a kulcsok hatalmának használatában való egyetértés? Hogy az egymástól legnagyobb távolságban lévő miséről és úrvacsoráról már ne is szólnunk...

Amikor Luther az egyház hét ismertetőjegyét könyvecskéjében tárgyalja, a bevezetőben egy nyolcadikat is említ. Ez nem más, mint a közismert tétel: az egyház szüntelenül reformálandó; ez

a századok

azonos az igaz bűnbánatért, a keresztyén ember naponkénti megtéréséért folytatott harccal, ahogyan a 95 tétel első pontjában olvasható. Tény, hogy a liturgián kívül ezt a leckét ritkán mondják föl a keresztyén anyaszentegyházban! Pedig Luther alapkérdését senki nem kerülheti meg: „*Akiket egyháznak neveznek, egyház-e? Akik keresztyéneknek tartják magukat, keresztyének-e?*” Csak a legnagyobb önelégültséggel és elbizakodottsággal lehet erre a kérdésre határozott igennel válaszolni, mivel egyházzal csak ott volna szabad beszélni, ahol nem szüntelen restauráció, hanem állandó reformáció zajlik. Mint ahogyan keresztyén életről is csak ott, ahol a naponkénti megtérést még nem felejtették el a hívek.

Idézzük Luthernek az egyház hét ismertetőjegyről szóló bevezetőjéből a nyolcadikat! Kiderül, hogy Luther nemcsak sajnálkozni tudott kora keresztyénségének sokféle gyarlóságán, hanem megpróbálta orvosolni: „Vajon a gyarló nép miről fogja megismerni, hogy hol van a világon a keresztyén egyház, Isten szent népe? Pedig itt kell annak lennie, ebben az életben, ezen a földön! Mert hisszük, hogy a mennyországban az örök élet következik, de még nem értünk oda. Ezért bizony a keresztyén szent népnek itt kell lennie ezen a földön és ebben az életben a világ végezetéig. Mert aki azt vallja, hogy hisz az örök életben, elismeri, hogy még nem érte el, hanem hiszi, reméli és szereti, mint igazi hazáját és életét, habár ideig-óráig még e földön, idegenben kell maradnia, és itt kell várakoznia rá. Ahogyan az egyik Szentlélekről szóló ének mondja: »*Ha majd az*

Fotó: Petrikovics Edit

idegenből hazatérünk:

Uram, irgalmazz!»

Karl Barth temetésén az ismert római katolikus teológus, Hans Küng e szavakkal zárta beszédét: „Sok évvel ezelőtt vitát folytattunk a pápaságról. Mivel nem tudtunk egységre jutni, mosolyogva így szóltam hozzá: »Nos jó, azért az igaz hitet megszavazom önnek.« Barth elkomolyodott: »Őn megszavazhatja nekem az igaz hitet, de én nem szavazhatom meg magamnak. Mert ha eljön a nap, amikor Uram színe elé kell járulnom, nem a cselekedeteimmel, nem is a hatalmas dogmatikai művemmel a hátamon lépek oda, mert az angyalok kinevetnének. És azt sem mondhatom, hogy mindig a jót tartottam szem előtt, és igaz hitben éltem. Nem! Nekem is azt kell majd mondanom, amit mindenkinek: Uram, légy

„Kérdés: feloldódtak-e az évszázadok során kialakult, máig meglévő ellentétek? (...) Hogy az egymástól legnagyobb távolságban lévő miséről és úrvacsoráról már ne is szóljunk...”

irgalmas nekem, bűnösnek!» Küng hozzátette: »Igen, ez a keresztyének közös hite: Uram, irgalmazz!«

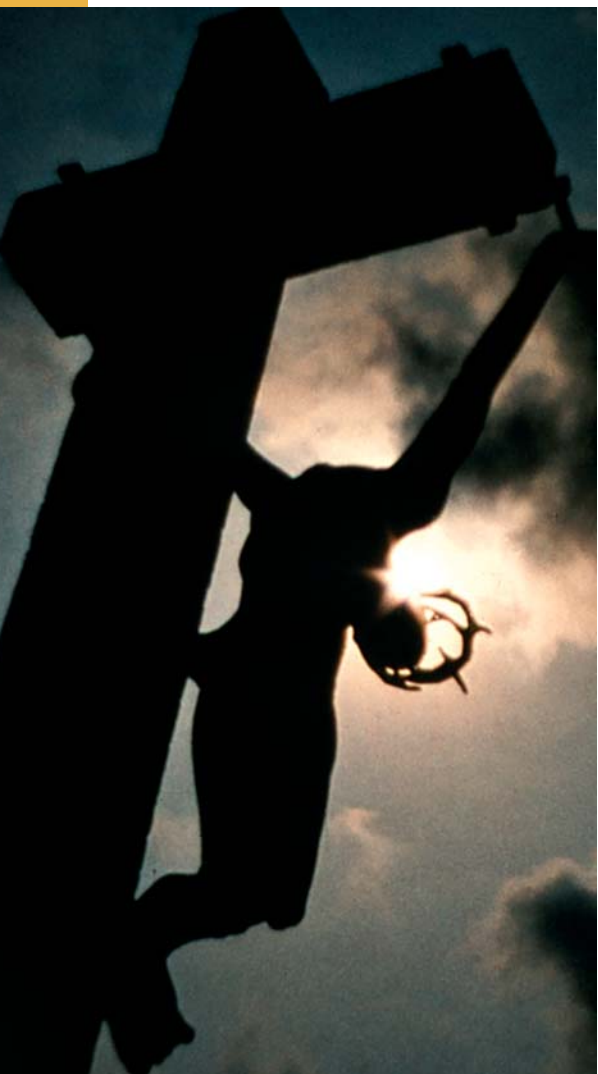
Luther tehát így énekel: „*Ha majd az idegenből hazatérünk, Uram, irgalmazz!*” És vele énekel Barth és Küng is: „*Uram, légy irgalmas nekem, bűnösnek!*” Szorgalmasabban kellene gyakorolni magunkat az igaz bűnbánatban, nemcsak a szertartásokban, hogy amikor idegenből, ha tesszik, az egyház babiloni fogságából egyszer majd hazatérünk, a választottakkal együtt énekelhessük: „*Uram, irgalmazz!*”

Aligha van nagyobb kihívás a modern kor teológusa számára, mint Jézus kereszthalálának értelmezése. Logikai értelemben a válasz adott, valamennyi konfirmandus betéve tudja, és egyszerűen összefoglalható: szerepel az úrvacsora szereztetési igéiben („*Ez az én testem, amely tiérettetek adatik*” – Lk 22,19c); kereszttülszövi János evangéliumának szimbolikáját („*Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!*” – ti. húsvéti, azaz

áldozati báránya – Jn 1,29b). A zsidókhöz írt levél pedig párhuzamot von a templomi vétekáldozat és Jézus kereszthalála között, mondván, hogy a jeruzsálemi Templomban áldozatként bemutatott bakok és bikák vére nem képes eltörölni a bűnöket, csak emlékeztet a bűnökre; ezzel szemben Krisztus mint főpap önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek, és áldozatával örökre eltörölte a bűnt (Zsid 9,11–26). Mégis, e látszólag egyszerű és egyértelmű

A válaszhoz fontos megértenünk a rítus fogalmát, amely egy generalizált (rögzített), formális cselekvéssorozat; egyfajta szokás, amely képes bármely hétköznapi cselekvést (például egy helyiségbe való belépést) többletjelentéssel megtölteni és szimbólumokkal összekapcsolni. A rítusok értelme egyrészt a cselekmény értelmezése, másrészt az értelmezés továbbadása (hagyományozás), harmadrészt a csoport összetartozásának kifejezése (csoportkohézió), végül pedig a csoport cse-

Engesztelő áldozat volt-e a Názáreti Jézus kereszthalála?

tétel rendkívüli nehézség elé állítja az íge olvasóját. A jó teológiai tétel ugyanis nem egyszerűen logikus, hanem rendkívüli erővel bír: magával ragad, dolgozni kezd az emberben, beépül az értékei közé és megváltoztatja belső világát. Sőt, mivel a hit is egyfajta látásmód (interpretáció), az igazán meggyőző teológiai tétel ténylegesen *meggyőző* hallgatóját: a jó teológiai tétel hitet ébreszt. Kérdésünket ezért tegyük fel másképpen: vajon megmozdít-e valamit a modern (és posztmodern) emberben, hogy Krisztus meghalt bűneinkért? Igaz-e (még ma is) ez a teológiai tétel?

A választ bontsuk kétfelé: (1) hogyan értették a tételt a Biblia szerzői, amikor először megfogalmazták, azaz mit jelent a tétel saját környezetében, a Bibliában; és (2) érvényes lehet-e még ma is ez a tétel, vagy valami megváltozott?

lekedeteinek összehangolása (csoportszinkronizáció).

A bibliai állatáldozat nem más, mint egy rítus, amely egy állat megöléséhez és egyes esetekben közösségi elfogyasztásához kapcsolódik; mint például a peszah (húsvét) esetében. A rítus kialakulására több elmélet is született, amelyek közül az alábbiakat érdemes kiemelni:

(1) Történetileg az első áldozatok a vad elejtéséhez és közösségi elfogyasztásához kapcsolódtak, azaz az egyébként is megtörténő ölést rituális formák kezdtek el kísérni (mint a természeti népek esetében szinte mindent). Ennek a magyarázata részben a vadászok munkájának összehangolása, részben az ölési stressz csökkentése lehetett – jóval könnyebb az állat leölése, ha az formalizált keretek között mint megszokott cselekvéssorozat történik. Fontos hangsúlyozni, hogy nem az áldozat maradékát ették meg, hanem az ölést és étkezést kísérték rítusok; hasonlóan ahhoz, ahogyan a házi kenyérré

keresztet szegtek a régi házaknál. Az áldozat soha nem volt öncélú: nem azért ölték, hogy áldozzanak, hanem a kényszerű ölést fogták fel áldozatként. A Bibliában a páskabarány családi körben való elfogyasztása, illetve a sínai-hegyi lakoma (2Móz 24,9–11) utal e közös étkezésekre, amelyekben a vallástörténészek a **közöségi (communio)** jelleget emelik ki.

(2) A vallás kilépése a családi körből együtt járt az áldozat társadalmi intézménnyé válásával. A templomban rituálisan levágott állatok, illetve felajánlott termények és egyéb javak a templomi személyzet, azaz a papság fenntartását szolgálták, de ebből támogatták a szociálisan rászoruló szegényeket, özvegyeket és árvákat is, tehát a templomnak felajánlott áldozatok egyszerűen **adományként** funkcionáltak.

(3) Szintén a közösségi funkcióból alakult ki az Isten és ember közötti közösséget, a káosz világából a rend világába való átlépést megjelenítő **helyreállító** rítusok. Ilyen például a bibliai *tisztító áldozat*, amelyet a magömlés következtében tisztátalanná vált férfinak kellett bemutatnia (3Móz 15,13–15).

(4) Végül pedig, az áldozati rítusok segítséget nyújtottak a vérrel, halállal kapcsolatos trauma feldolgozásához. Az állat megölése miatti büntudatot, illetve a halállal kapcsolatos félelmet a rítusok segítettek feloldani. Az állat megölése már nem egyszerű mészárlás, hanem rituális aktus, istentisztelet, amelynek során Isten megbádít a bűnöktől, büntudattól és a félelemtől. Mivel az áldozati rítus (a közösségi étkezéssel együtt) kiemelkedően fontos szerepet töltött be a közösség életében, és az öléssel kapcsolatos rítusok szimbolikája különösen erős volt, idővel az áldozás rítusa a **bűnöktől és büntudattól való szabadulás** legfontosabb kifejezése lett. A fentiek alapján egyértelmű, hogy az áldozatok alapvető emberi igényeket elégittek ki: a közösséghez tartozás kife-

jezése, az Istennel való közösség helyreállítása, az egymás iránti szolidaritás és a bűnöktől való szabadulás mind az áldozati rítusban valósult meg. Évezredekken keresztül mindez a családi étkezéssel esett egybe, és a családtagok közvetlenül részt vettek az áldozat minden fázisában. Később az áldozat a nagyobb közösségé, majd a templomi intézményrendszeré lett; a kultusz **elidegenedett** a hétköznapi embertől, aki így magára maradt közösségi igényével, Istentől való elszakadásával és bűneivel.

Az evangélisták és Pál ebbe a környezetbe helyezik el Isten Fiaának szenvedését és kínhalálát, mint egy olyan traumát, amely összehasonlíthatatlanul felülmúlja az állatok étkezés céljából történő leölését. **Jézus szenvedése és halála egy történelmi esemény, de egyszerűen mind tökéletes áldozat is, amely képes elhordozni az emberiség bűnét és kiárasztani Isten kegyelmét.** Az újszö-

vetségi szerzők ráillesztik az áldozati rítusok gazdag szimbolikáját Jézus kínhalálára: Jézus az Isten bányája, aki meghalt a bűnök bocsánatára; ártatlanul kifolyt vére eltörli a bűnt, megnyugvást és örök életet ad a benne hívőknek (Zsid 9,14–15). A közösségi étkezést, és vele együtt az Istennel való közösség helyreállítását a peszahi családi áldozat szimbolikájára épülő úrvacsora hordozza tovább. Végül elérkeztünk a második kérdés megválaszolásához: jelent-e a számunkra még valamit Krisztus kereszthalála mint áldozat? A válasz a fentiek alapján egyértelmű: azon alapvető emberi igények kielégítése, amelyekre egykor az áldozati rítusok megszülettek; tehát az Istennel és emberekkel való kapcsolat helyreállítása és a bűnök terhe alóli szabadulás továbbra is Jézus kereszthalálán keresztül lehetséges.

Ugyanakkor a modern ember további elidegenedése a természettől, a hagyományos közösségek végleges felbomlása, a

hétköznapi cselekvések elgépesítése, a mesterségesen feljavított életminőség megnehezíti a rítusok és szimbólumrendszereik megértését. A gépesített művilágban a felvágott vákuumfóliában terem, a vér csak a tévéképernyőn folyik, és a hozzátartozó halálát telefonon közli a kórház. Az ember egyre jobban elszakad önmaga biológiai realitásától, és miközben sem biológiailag, sem kulturálisan nem képes alkalmazkodni a megváltozott környezethez, magára marad problémáival. Mivel már az alapcselekményben sem vesz részt (nem öl állatot, nem gondoz beteget, és élete nem egy zárt közösségtől függ), a rítusok folyamatában nem vesz részt és az általuk megcélzott problémákat sem érti. Nincs büntudata, csak titkolt bűnei; cse-

„... Krisztus meghalt a mi bűneinkért az írások szerint...”

(1Kor 15,3)

lekedeteinek hatásával nincs tudatában, így tudatlanul rombol; és nincs magányérzete sem, csak végtelen magánya.

Ebből az alapállásból természetesen értelmezhetetlen az áldozat, a büntudat és a bűnbocsánat; ez azonban nem az áldozati szimbolika gyengeségét, hanem az ember elidegenedtségét jelzi. Az alapvető emberi problémák a rituális folyamat hiányában továbbra is megoldatlanok maradnak, és ezen nem segít az sem, ha a rituális szimbólumokat hozzászabja elidegenedett világához, vagy egyszerűen csak mellőzi őket. Jézus kereszthalálának teológiai tételét nem megváltoztatni kell, hanem az ige hallgatójának kell szembenéznie saját biológiai és kulturális meghatározottságával, bűneivel és nyomorúságával. „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. (Jn 3,16)

• MAROSSY ATTILA
a szerző vallástörténész

Jobbos magyargyűlölők

„Valószínűleg a turul helyett a kacsá lesz az új címermadár...”

Különös a mai kor életérzése. Özönlenek a szörnyek, árad a világon a rémítés és a gyűlölet. Bennünket különösen mélyen érint a szépségyűlölet, az istengyűlölet, a kereszténygyűlölet és a magyargyűlö-

let. Roppant gyakori, hogy e négy érzés egymást is utáló lelkekből buzog, s táplál közös áramlatot. A gyűlölet valami különös erővel közös nevezőre hozza őket. Nem csak az ilyesféle véleményeiket alig leplező Böszme Batukból, hanem olyanokból, akik magukat a legeslegmagyarabbnak tartják.

*

Nézzünk néhány példát. Van olyan, aki dühödt ellenszenvét valami általános értékutatból sarjztatja: „*A háborúkat túléltek öregek mesélték hőstetteiket fiaiknak és unokáiknak. Hőskötemények születtek és az intelligencia is rávetette magát a hősökre, mert szükség volt rájuk a következő háborúban.*” A közösségért küzdő ember, a hős eszerint értelmiségi cselvetés gyermeke. „*Nem változtatott ezen a gyilkos magatartásformán a tízparancsolat. A kereszties háborúk lovagjai Isten nevében gyilkoltak és raboltak.*” Emberünk nem ismeri a történelmet. Nem tudja, hogy a kereszties háborúk azért kezdődtek, mert a muzulmánok elfoglalták a keresztény Szíriát, Libanont, Palesztinát, s az elnyomott őslakók segítséget kértek nyugati testvéreiktől. „*Imádkozzál és dolgozzál. Micsoda hamis egyházi szózat.*” Ez a bencés szerzetesek jelmondata, önmagukra vonatkoztatták. „*A tízparancsolat csak a rabszolga népségre volt érvényes.*” A keresztény Európában a rabszolgaságot a jobbgység váltotta föl. Az Árpád-korban 98 ünnepnap volt, parancsolt munkatilalommal. Később ez a szám egyre emelkedett – egész Európában. Dühös levelezőnk bizonyára boldogan kiegyezne ennyi szabadnappal.

*

Mások a kereszténység iránti rühelletüket gyorsan magyarra fordítják: „*Miután Nagy Konstantin császár államosította a kereszténységet, egyetlen nép sem vette*

fel az új vallást a szabad akaratából, hanem véres kényszer alatt.” Ez a szamárság nyilván a következő mondat előkészítése: „Ezek a kényszerek különösen megtizedelték, ill. megfélemték a magyar nemzetet.” Szent Istvánnál vagyunk, szittyá nyelvtársaink irtózatának örökös célpontjánál. Szerintük az Államalapító „erőszakos térítése során százezreket”, sőt a „nép felét kiirtotta”. A gyűlölködők nem vesznek tudomást arról, hogy István alatt s után nem fogyott, hanem erősödött a nemzet, s ha kellett, méltó ellenfele volt bárkinek, a Német-Római és a Bizánci Császárságnak is. Féktelen indulatukban képtelenek megbékélni legnagyobb királyunk páratlan művével. *Intelmeiben* ugyanis minden időkre a szentséget tette a magyar királyok – bármily kori országvezetők – politikai és személyes értékrendjévé. Továbbá fél évezredig rendíthetetlen egyházi, politikai és alkotmányos rendet alkotott, amely az utána következő sorspróbákat is kiállotta.

*

Egy magyargyűlölő számára ekkora eredmények egyszerűen borzalmasak. Mindennél szörnyűbb számára az, hogy ő mindebből kimaradt. Még a tanácsát sem kérte ki se *Árpád*, se *István*, se *Széchenyi*. Figyelmezzünk: a művészet-

A kereszténygyűlölő – legyen marxista, liberális vagy szittyá, nem megismerni akar, hanem gyűlölni.

gyűlölő az esztéta álarcát viseli, az istentelen a liberális keresztényét, a hongyűlölő a hazafiét. *Weöres Sándor* írja: „A hazafiság fő ellensége nem a haza megtagadása, de a méltóságteljes piócaság és handabandázó honmentés.” Ide iktathatjuk *Weöres* mesterének, *Hamvas Bélának* a szavait: „Csoda, hogy az ország ennyi honmentést kibírt.”

A honmentők önmagukat hülyítik. Az interneten röpködnek az ősmagyar kacsák: ezeröttszáz éves hun szíjvégre rovással rótt Miatyánk, mai magyar nyelven. Továbbá hun nyelvtan és szótár a *Halotti beszéd* modorában, természetesen hamis forrásadatolással. Valószínűleg a turul helyett a kacsá lesz az új címermadár, mert egy tréfás honlap *Álhírek* rovatából komolyan (!) vett ősmagyar vegetárius recepteket is kaptam a minap – természetesen lelkes hívőtől.

*

A Szent István elleni gyomorkodás mellé gyűlölködőink friss célpontokat is keresnek. Egy világhálós vitában olvastam: „*Böjte Csaba* gondolatai beillenek óvodásoknak szóló altatómesének a *Jóistenkéről*. Mondta valaha Isten egy ember-szabású lénynek, hogy szereti?” Természetesen mondta. Jézus búcsúbeszédében olvassuk: „*Ez az én parancsom: Szeres-*

sétek egymást, mint ahogy én szeretlek titeket.” (Jn 15,12) A kereszténygyűlölő – legyen marxista, liberális vagy szittyá, nem megismerni akar, hanem gyűlölni. „*A Böjte Csaba szerető Jóistenkéje nem lett jobb az emberiséghez az elmúlt évezredek alatt, sőt. Miért nem szólunk a Sátán erősödő hatalmáról?*”

Erről beszélünk: emberünk éppenséggel a Sátán erősödő hatalmát hirdeti. Semmi sem nyilvánvalóbb annál, hogy a magyar testvérgyűlöletet – Csaba testvér szavával élve – csak kiszerezni lehet népünkben.

*

Aki kételkedik a szeretet hatalmában, az próbálja ki *Böjte Csaba* módszerét; keressen cigány, román, magyar nyomorgókat, alkoholistákat, szedje össze tolvajságra, prostiságra kényszerített gyermekeiket, és neveljen belőlük jó magyar embert. Ezerszám, fillér nélkül, a szeretet erejével. Aki lepipálja őt, az szövegeljen. A gyűlölködők közben tanulmányozzák saját életük eredményét.

Húsz év múlva ugyanitt találkozunk!

● CZAKÓ GÁBOR

A Cigányasszony tánca az Angyallal

Gondolatok Balogh Tibor festményéről

A *Cigányasszony tánca az Angyallal* legkorábbi, grafikai változata Szalay Lajos *Jákób harca az angyallal* című munkáján alapult. A mozgásfázisok lenyomatait jelző, sűrű, izgatót vonalrajzú grafika nyomán 2006-ban készült el a festmény; itt az alakok statikus, mégis lebegő kapcsolata egyfajta lassú, békés tánc képét hívja elő. Ennek újabb megjelenítéséhez kitűnő alapanyag az árnyalatokban gazdag Tiffany-üveg, amely sokrétű, bonyolult képet eredményez. A hátulról megvilágított színek így minden nézőpontból másmilyennek tűnnek, mintha a különös pár valóban megmozdulna a szemünk előtt. Ahogy a grafika és a festmény sem ugyanaz, így az üveglap sem egy az egyben átvitt másolat. Gyönyörű, magához láncoló kép, mely az elfogadás, a feloldozás és a megbotránkoztatás lehetőségét állítja elénk.

badult, felszabadít. Tele van alázattal mindkét személy. Éppen ezért nem megbotránkoztató a testi kapcsolat, a tánc. Szerettem volna, ha ez a jelenet természetesnek tűnik, az angyal földi léte és a cigányasszony közelsége. Fontos volt, hogy – legalább egy pillanatra – az előítélet ne merüljön fel a kép előtt állóban. Származásomnál fogva sok olyan problémával találkoztam, ami a művészetemben feltétlenül emblematikussá kell, hogy váljon. Elsőként grafikai feldolgozásban, később az olajfesték és vászon eszközeivel fejeztem ki a mondanivalóm. *A Cigányasszony tánca az Angyallal* egyfajta feloldás, egyensúlyra való törekvés, ahol nincsenek problémák.”

(Balogh Tibor)

Forrás: *Amaro Drom roma lap* 2008. decemberi és 2007. áprilisi számai

Névjegy

Balogh Tibor Fehérgyarmaton született. Baktalórántházán, a berkeszi és a tiszadobi, majd a

pétervásárai gyermekotthonban nőtt föl. Kitanulta a szobafestő-mázoló, tapétázó és a hegesztő szakmát, később letette az érettségi vizsgát is. Tanárai, nevelői már kisiskolás korában felfigyeltek rajztudására, kez ügyességére. Felvételt nyert a Képzőművészeti Egyetem grafika szakára, itt is kivívta tanárai figyelmét. Az évek során kialakult egyedi önkifejezési stílusa, melyben megjelenik hányatott gyermekkorra és a múltbeli hatások, emellett a jelen boldogsága, öröme is.

Néhány említés kiállításainak sorából: 1997. Városháza Galéria, Budapest; 2000. Képzőművészeti Egyetem, Olaszország – Bologna; 2003. Fészek klub, Budapest; 2004. Múcsarnok – Elhallgatott Holocaust, Budapest; 2004. október 18–november 18. Collegium Hungaricum, Berlin; 2006. december–2007. január Művészetek Palotája, Budapest; 2008. Károlyi-palota, Budapest; 2010. november 20–december 8. Sirály Galéria, Budapest

Tavaly szeptembertől végzem a Kossuth Rádióban kéthetente jelentkező Evangélikus Félóra elhangzását követő élő telefonügyelet szolgáltatását az Evangélikus Rádiómisszióban. A cinkotai missziós bázis falain belül hosszú évek óta szívélyes női munkatársak várják a hallgatók telefonos észrevételeit, megválaszolják az

pában, de gondos kezek bizony följegyezték a „telefonos rejtvényfejtők” füzetébe. Arcvonásaikat ugyan nem tudnám felidézni, de számomra mégsem arctalanok, hiszen élettörténetüket hallgatva szép sorban megjelennek előttem. Látom, ahogy a betegség, a magány vagy a pánik fullasztó szobafogságában egy telefonos lelkigondozás

tételemen át az áldott Orvosba kapaszkodik. Örömmel tölt el, hogy a belvárosi közlekedési dugóban elakadt autós mobilján hív, hogy teologizáljunk egy kicsit. Megrendülve emlékezem, hogyan könyörögtünk a telefonvonalon keresztül az élet-halál közt lebegő, kómában fekvő férj fölépüléséért a zokogó feleséggel. Előttem van, ahogy idős asszonytestvérem fehérscipkés, fekete főkötőben a tisztaszoba asztalánál – fél kézzel a Bibliája megsárgult lapjait hajtogatva, fél kézzel a

Tudósítás

egy láthatatlan gyülekezetéről

információt várók kérdéseit, és csomagolják a bibliaismereti rejtvény helyes megfejtőinek szánt ajándékokat. Amikor öt hónappal ezelőtt átvettem ezt a szolgáltatást, és alkalomról alkalomra egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a telefonszolgálat hívószámát tárcsázók nem csupán egy megfejtést diktálnak nekem, hanem – felekezeti hovatarozás nélkül – lelki beszélgetésre, bátorító, vigasztaló szóra, az evangélium erejére vágnak, rádőbbsentem, hogy egy láthatatlan gyülekezet lelkipásztora lettem! Egy gyülekezetét, amelynek tagjai nem ülnek egy látható templom látható padsoraiban, de igei vezetésre váró lelkükkel, az Élő Isten elé imádsággal lépő kiáltásukkal nagyon is hallható közösséget alkotnak. Adataikat nem tárolja a komputer memóriája a közgyűlési névjegyzék map-

reményt keltő szavaiból mint friss levegőből mélyet szippantanak. Érzem, hogy a kórházi ágyon, infúziós kezelés közben a felém nyújtott kéz bizonyság-

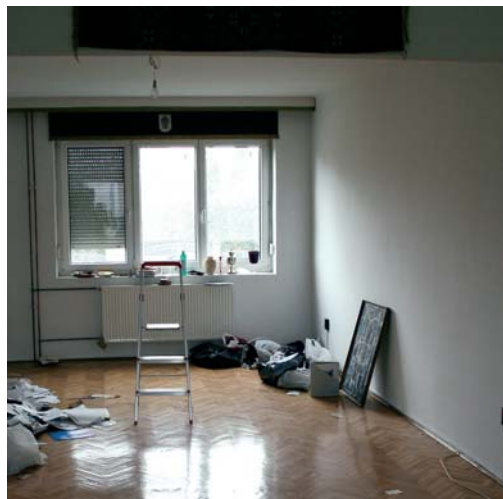
kagylót tartva – sikerélménnyel nyugtatja, hogy most is jól válaszolt a rejtvényfeladványra. Szeretem ezt a kis láthatatlan gyülekezetet. Éteri ez a kapcsolat! A telekommunikáció áldása, hogy elég egy hívás, és máris szívtől szívig jut a SZABADÍTÓ szeretet. Az emberi szó krisztusi indulattal, isteni tartalommal képes egységbe kovácsolni, segíteni, simogatni, megoldhatatlan élethelyzeteink labirintusából kiutat mutatni. A láthatatlan, de hallható gyülekezet, a láthatatlan, de hallható EGY Istenbe veti bizodalalmát. Bátran lehet csatlakozni hozzánk! Kéthetente hétfőn, 14.00–16.30 között várja a hívásokat a 402 1769-es budapesti telefonszámon a „gyülekezet” lelkésze:

• BAKAY BEATRIX

Fotó: Győri Gábor Dávid

Az újrakezdés háza Devecseren

Fotó: Mód Miklós

Az országos evangelizáció perselypénzét (320 000 Ft) a vörösiszap-áradat által sújtott településnek küldtük. A második képen egy lakhatóvá tett lakás látható.

Fotó: Paksy Sándor

Évek óta együtt imádkoznak különböző felekezetű lelkészek Budapestért, hazánk ébredéséért. A havi alkalomnak a budapesti Szilágyi Dezső téri református egyházközség ad helyet.

Fotó: Ilyés Brigitta

Legifjabb olvasónk Angliában

DERŰ

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.”

(XXIII. János pápa)

SÓBÁLVÁNY

– Miért kellett Lótnának sóbálvánnyá változnia? – érdeklődik Móricka a papjától.

– Az úgy volt, hogy az Úr tíz igazat keresett Sodomában, de csak ezt az egyet találta.

Gyorsan beszóta hát, hogy az is el ne romoljon...

SÚLYOS PENITENCIA

Egy artistától gyónása után megkérdezi a plébános, hogy mit dolgozik a cirkusban. A tornász ott helyben, a gyónatatószék előtt ugrik egy ügyes szaltót. Meglátja ezt egy idős néni. Gyónása előtt ijedten suttogja az atyának:

– Tisztelendő úr, tudom, hogy én is megérdemelném, de könyörgök, rám ne ilyen penitenciát szabjon ki!

VIHARBAN

A hajó már több órája hanykolódik a nyílt tengeren, az utasok nyugtalanokodnak.

– Valóban nagy veszélyben vagyunk? – kérdi a kapitányt a hajó lelkésze.

– Ha nem hagy alább a vihar, két-három órán belül a Paradicsomban leszünk.

– Isten mentsen ettől! – kiált rémülten a lelkész.

A RIDEG VALÓSÁG

A férfi elesik, beveri a fejét egy kőbe, és eszméletét veszti. Csak a hófehér kórházi szobában tér magához.

– Hol vagyok? Talán a mennyországban? – kérdi csodálkozva.

– Dehogy, drágám! – szól az ágy fölől hajló felesége. – Én vagyok itt!

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

2010

OKTÓBER

- Jukka Latva-Hakuni, a Lutheránus Világszövetség médiakonzultánsának látogatása a cinkotai Rádiómisszióban
- Ökumenikus imaregeli
- EBBE-alkalom a szektákról (Szalai András)
- Országos evangelizáció a Deák téren
- Missziói bizottsági ülés
- Világevangelizációs kongresszus a dél-afrikai Fokvárosban

NOVEMBER

- Előadások, igehirdetések Erdélyben (Zajzon, Kolozsvár, Sepsiszentgyörgy)
- A Missziói Központ Igazgatótanácsának ülése
- EBBE-est
- Útitársak missziói bibliáóra
- Evangelizáció az ukrainai Dercenben
- Előadás a révkomáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karán
- Evangelizáció Lajoskomáromban
- Evangelizáció Takácsiban és Szerecsenben

DECEMBER

- Előadás csendesnapon Pencen
- Igehirdetések Kiskunhalason és Tázlaron
- A Baptista Szeretetszolgálat cipősdobozakcióján a Kempinski Hotelben Szevérenyi János a mindennapi.hu internetes újság kurátoraként vett részt
- EBBE-alkalom

- Evangelizáció a szlovákiai Tornalján
- Adventi igehirdetés Lovászpatonán
- Megbeszélés az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalában a felvidéki misszióról
- A Híd magazin szerkesztőségi ülése Tordason
- Televíziós felvétel a fokvárosi kongresszusról (*Sokszínű vallás* c. műsor)
- Karácsonyi együttlét volt állami gondozottakkal

2011

JANUÁR

- Az Evangéliumi Aliansz imahetének nyitóalkalma Ócsán
- Evangelizáció a tiszafüredi Szivárványházban (Fogyatékosok Református Otthona)
- Aliansz imaesti igehirdetés a debrecen-csapókerti gyülekezetben
- Házi együttlét fiatalokkal Veresegyházán
- „*Órhelyemre állok...*” evangelizáció az EBBE szervezésében
- Ökumenikus megbeszélés a 2012-es Franklin Graham-evangelizációról
- Munkamegbeszélés a kórházlelkészekkel
- Igehirdetések ökumenikus imaesteken Vésztőn
- Igehirdetés budapesti ökumenikus ifjúsági istentiszteleten a Szilágyi Dezső téri református templomban
- Hétkezdő áhítat az Országos Irodában
- Interjú a Mária Rádióban

Előzetes a 2011. év eseményeiből

- március 22–23. missziói konzultáció, Piliscsaba
- május 20–22. női hétvége, Révfülp
- május 28. egyházkerületi missziói nap
- július 3–6. missziói konferencia, Piliscsaba
- július 7–10. külmissziói konferencia, Piliscsaba
- július 17–24. egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája, Révfülp
- július 29–augusztus 2. *Közös asztal* cigánykonferencia, Sárszentlőrinc
- szeptember 24. külmissziói csendesnap
- október 8. országos evangelizáció, Deák tér

EVANGÉLIKUSOK KÖZÖSSÉGE AZ EVANGÉLIUMÉRT (EKE)

- február 11–13. ifjúsági hétvége, Piliscsaba (12 éves kortól)
- március 4–6. ifjúsági hétvége, Piliscsaba (18 éves kortól)
- március 11–13. ifjú házások hétvégéje, Piliscsaba
- április 9. EKE-csendesnap, Bokod
- július 18–23. családos hét, Piliscsaba
- augusztus 22–27. felnőtt hitmélyítő hét, Piliscsaba
- október 1. EKE-csendesnap, Budapest
- október 14–16. ifjú házások hétvégéje, Piliscsaba
- október 28–30. ifjúsági hétvége, Piliscsaba (12 éves kortól)
- november 11–13. ifjúsági hétvége, Piliscsaba (18 éves kortól)

SAJÓGÖMÖRI PROGRAMOK (SZLOVÁKIA)

- július 25–30. gyerektábor, Rimakokova (Kokava nad Rimavicou)
- július 10–16. angol ifjúsági tábor, Hosszúszó (Dihá Ves)
- június 18. Édenkert keresztyén zenei fesztivál, Sajógömör (Gemer)

„Szabadságra vagytok elhíva...” (Gal 5,13)

Nyári konferencia az Evangélikus Missziói Központ szervezésében július 3–6-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban

A konferencia kínálata: előadás, evangelizáció, bibliaköri beszélgetés, biznyságtétel, imaközösség, missziói munkaágak bemutatkozása, határon túli magyar testvérek beszámolóit, előadóművészi est...

A külmissziói konferencia július 7–10-ig lesz szintén a Béthelben. Akik azon is részt kívánunk venni, maradhatnak a helyszínen, de külön kell jelentkezniük a külmissziói konferencia szervezőinél. Ezt a szándékukat nekünk is jelezzék!

Részvételi díj: 7000 Ft, tízéves kor alatt 3800 Ft. (A díj támogatott. Aki tud, adjon többet, hogy vendégül láthassunk olyanokat is, akiknek nincs lehetőségük a részvételi díj kifizetésére!)

Jelentkezési határidő: 2011. június 20.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon vagy e-mailben a Missziói Központ elérhetőségein:

Evangélikus Missziói Központ 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Tel: 06 1 400 3057 (délelőtti órákban); e-mail: evmis@lutheran.hu

Az Evangélikus Rádiómisszió félórás műsora, a Lélekhangoló a Rádió 17-ben (a délelőtti időpontok módosultak)

Rádió 17 – FM 96,8

Budapest és Pest megye szombatán 9.30

ismétlés: szombat 23 óra, vasárnap 9.30 és hétfő 23 óra

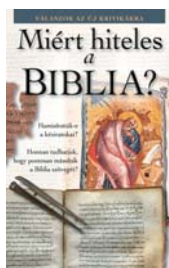
A Harmat Kiadó és az Apológia Kutatóközpont legújabb kiadványai

Az „elveszett” és megtalált evangéliumok

Miért csak Máté, Márk, Lukács és János evangéliuma került bele az Újszövetségbe? Milyen szempontok alapján vetették el az úgynevezett „elveszett evangéliumokat” az újszövetségi kánon összeállítói? Honnan tudhatjuk, hogy megbízhatók-e az evangéliumok, ha évtizedekkel a leírt események után keletkeztek? – teszik fel a kérdéseket sokan, különösen *A da Vinci-kód* című regény megjelenése óta. A szerző az apokrif evangéliumok tartalmát és keletkezésük körülményeit összevetve érvel az újszövetségi evangéliumok hitelessége mellett.

Miért hiteles a Biblia?

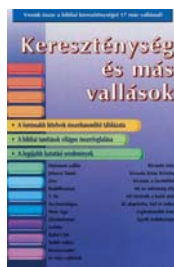

Dr. Jones a Biblia megbízhatóságával szemben hangoztatott közkeletű ellenérvekre és kérdésekre keresi a választ: honnan tudhatjuk,

hogyan maradt kézíratai nem torzultak-e az eredetiekhez képest; megbízható forrásból származnak-e az evangéliumok, amelyek jó néhány évtizeddel Jézus halála után íródtak; az Újszövetség szerkesztői saját céljaiknak megfelelően módosítottak-e az eredeti szövegen – és így tovább. A szerző a szkeptikusok állításait a történelmi tényekkel összevetve rámutat a kritikusok logikai hibáira és tévedéseire. A leprelló képekkel és táblázatokkal

illusztrálva ismerteti az újszövetségi kánon keletkezésének történetét, a holt-tengeri tekercsek felfedezésének jelentőségét, a Jézus által beteljesített ószövetségi próféciákat és még számos érdekes kérdést.

Kereszténység és más vallások

A látványos táblázat segítségével áttekintést kaphatunk a biblikus és történelmi kereszténység alapvető tanításairól, összehasonlítva 17 más vallás hitelveivel: a judaizmus, iszlám, bahái hit, unitarizmus, Jehova tanúi, mormon egyház, Egyesítő Egyház, arany rózsakereszt, szikh vallás, hinduizmus, transzcendentális meditáció, Krisna-tudat, buddhizmus, zen buddhizmus, tibeti buddhizmus, New Age és szcientológia. Az anyagot az Apológia Kutatóközpont adaptálta és kiegészítette a hazánkban is jelentős vallási közösségek ismertetésével.

A Szentháromság

A Szentháromság tana miatt sokak számára tűnik bonyolultnak a kereszténység istenképe, és nem egy szekta tagadja, hogy az egyetlen Isten három személyben létezik: Atya, Fiú és Szentlélek. Vajon ezt a tanítást tényleg csak a IV. században találták ki, vagy már előtte is vallotta az Egyház? Miért volt szükség a megfo-

galmaszására? Mely bibliai szövegeken és milyen összefüggéseken alapul? A leprelló könnyen áttekinthető táblázatokkal, ógyházi idézetekkel, érvekkel és az ősi hitvallások szövegével segít felfedezni a Szentháromságról szóló tanítás jelentőségét.

Kereszténység, kultuszok és okkultizmus

A leprelló gyors áttekintést nyújt a kereszténység alapvető tanításairól, illetve csoportokról: szabadkőművesség, rózsakeresztesek, teozófia, antropozófia, kabbala, asztrológia, wicca, spiritizmus, vudu, sátánizmus. Ismerteti az adott vallási közösség gyökereit, legfontosabb iratait, főbb hitelveit és gyakorlatait, és intő jelekre hívja fel a figyelmet. A táblázat a hazai helyzetet is ismerteti. Megbízható, friss információkkal szolgál, a hitoktatásban jól bevált segédanyag.

Világnézetek összehasonlítása

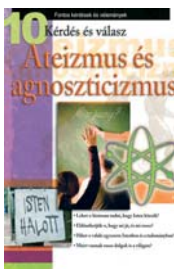
A világnézet nem olyasmiről szól, amit az engedhet meg magának, aki ráér és elég okos hozzá. Mindenkinek van világnézete, akár tudatosan alakítja azt, akár csak időnként gondolkodik el az élet dolgain, értékein, élet és halál, valóság és képzelet, Isten és ember kérdésein. A kihajtogatható, lát-

Banka Gabriella:

Délvidéki imádságok

ványos leporelló nyolc népszerű világnézetet (-izmust) hasonlít össze gyorsan átlátható formátumban és mindenki számára érthető megfogalmazásban: monoteizmus, ateizmus, panteizmus, panenteizmus, deizmus, véges teológia, politeizmus.

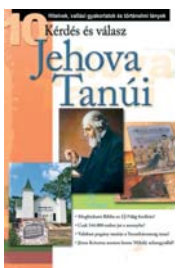
Ateizmus és agnoszticizmus

A leporelló az ateizmus és az agnoszticizmus kérdéskörét járja körül. Lehet-e biztosan tudni, hogy Isten létezik? El-dönthetjük-e, hogy

mi jó, és mi rossz? Híhet-e valaki egyszerre Istenben és a tudományban? Miért vannak rossz dolgok is a világon?

Jehova tanúi

Színes, reprezentatív leporelló a Jehova tanúiról. Megbízható Biblia az Új Világ-fordítás? Csak 144 000 ember jut a mennybe? Valóban pogány

tanítás a Szentháromság tana? Jézus Krisztus azonos lenne Mihály arkan-gyallal?

A leporelló formátumú kiadványokat a Harmat Kiadónál lehet megvásárolni.

Harmat Kiadó, (1) 466 9896, www.harmat.hu

Áruk egyenként: 299 Ft

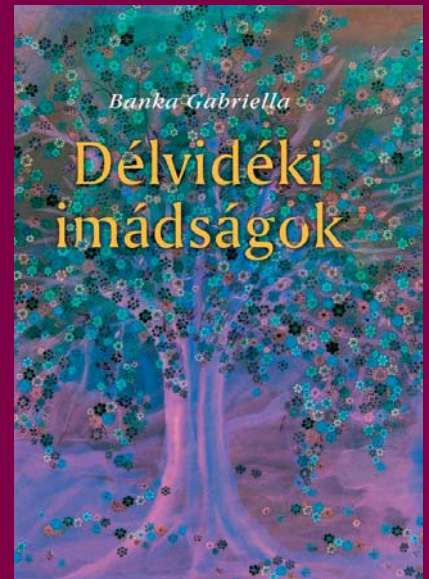
www.apologia.hu

Napjaink elvilágiasodó, viszonylagossá váló világában nem divat hinni. Gőzerővel működnek azok az erők, amelyek mindent megtesznek azért, hogy az emberek százmilliói az Egyetlen helyett a pillanat örömét, igazgyöngy helyett az üvegyöngyöket, marandó értékek helyett a mulandót válasszák. Láthatólag a Sátán tobzódik körülöttünk, sokasodnak az utolsó idők jelei.

Pedig akinek van szeme a látásra, tapasztalhatja az egyének és közösségek életében rendre bekövetkező csodákat, a Teremtő jótékony munkájának kézzelfogható nyoma-it. Arra, hogy az egyes ember életében miként következhet be döntő fordulat, ha a szíve nyitottá válik Isten feltétel nélküli befogadására, bizonyosság az előttünk álló kötet.

Nem irodalmárként, de déli nemzetrészünk kulturális folyamatait nyomon követő verskedvelőként csak annyit mondhatok: igazi, eredeti alkotásoknak érzem e költeményeket. Közülük számosat az olvasót magával ragadó „nagy” versnek, amelynek szárnya van, amelyben a Lélek munkál. A nyelvvel – otthonról hozott, színes, gazdag anyanyelvével – biztos kézzel bánik, miközben új szavakat, kifejezéseket is alkot.

A szerkesztő azonosul a költő ama meggyőződésével is, miszerint „a Délvidéki imádságok nem csak szép könyv lesz a többi szép könyv között, hanem Isten eszköze.” Az egyetemes magyarságban gondolkozó kiadónak és jómagamnak is

örömünkre szolgál, hogy eme – mind tartalmában, mind külső megjelenésében – vonzó, a szerző képzőművészeti alkotásaival illusztrált kötet életre hívásánál bábáskodhatunk.

• SZÉKELY ANDRÁS BERTALAN

A könyvet Kiadta a Muravidéki Baráti Kör Kulturális Egyesület – Protestáns Művelődési Társaság (Pilisvörösvár-Csúza), 2010

Megvásárolható az evangélikus könyvesboltokban is.

www.bankagabriella.hu

Banka Gabriella délvidéki származású színésznő, aki számos evangélikus rendezvényünkön adta elő Babits Mihály *Jónás könyve* című művét. Ő nyerte a Biblia évében meghirdetett verspályázatot is *A Biblia az élet könyve* című versével, melyet annak idején közölt magazinunk, és megtalálható a most megjelent kötetben is.

Imádkozzunk a Hazáért többet!

Urunk, Istenünk! Kérünk, hallgasd meg
könyörgésünket, amikor Hazánkért imádkozunk!

Ments meg minket a lelki, erkölcsi és szellemi
pusztulástól! Add, hogy minél többen ébredjünk
rá arra, hogy ez az ország tőled kapott közös
otthonunk: földjével, erdeivel, hegyeivel, vizeivel,
hagyományával, nyelvével, énekkincsével,
művészetével, tudásával, amellyel másokat is gazdagított.
Növeld bennünk a felelősségtudatot!
Őrizd meg attól, hogy elpazaroljuk kincseinket,
és mások által elpazarolni engedjük őket!

Bocsásd meg bűneinket! Növeld hitünket!
Urunk! A népek közösségében tarts meg minket
a te nagy irgalmad szerint! Ámen.

(Kinczler Irén evangélikus lelkész imádsága)

A 2011.
ÉV IGÉJE

*„Ne győzzön le téged a rossz,
hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21)*

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.